Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 180 (3378) ЖУМА 5 АВГУСТ 1977 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЮБИЛЕЙ 60 ВАХТАСИДА

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЗАРБДОР ОДИМЛАРИ

• Беш йиллик вахтасида

МОСКВАДАН КЕЛГАН ХУШХАБАР

Хушхабарнинг қаноти бор дейишади. Москвадан келган хабар бир зумда заргарлик заводи бўйлаб тарқалди. Коллектив иккинчи квартал якунига кўра турдош корхоналар ўртасидаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида иккинчи ўринни олди ва СССР бошқарув системалари, автоматлаштириш воситалари ва асбобсозлик министрлиги коллегияси ҳамда машинасозлик ва асбобсозлик ходимлари касаба союзи Марказий комитетининг пул мукофотини қўлга киритди.

Заргарлар етти ойлик планни 101.7 процент бажариб, мажбуриятга қўшимча 251 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Бундай ютуққа эришишда Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига авж олдириб юборилган социалистик мусобақа ва янги техника ҳамда технологиядан унумли фойдаланиш, ишлаб чиқариш ички резервларини топиб ишга солиш орқали эришилди. Корхона ютуғига А. Қосимов ва Ю. Мусаев бошлиқ цех коллективлари ва заводнинг пешқадам ишчилари О. Орипов, III даражали Шуҳрат ордени кавалери А. Ғаниев, М. Адҳамов, Б. Султоновлар муносиб улуш қўшишди.

▲ ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИДА

ИЖОДКОР ИШЧИЛАР

Шаҳримиздаги экскаватор ремонти заводида рационализаторлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Йил бошидан буён 80 ишчи ва инженер-техник ходим рационализаторлик таклифи киритди. Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, техника хавфсизлиги, меҳнат шароитини яхшилаш бўйича киритилган бу таклифлар корхонага 25,7 минг сўмлик даромад келтирди.

Илғор ишчилардан Ю. Терешин, Г. Ротов, В. Шаринкин, В. Аббосов, Г. Петухов, Л. Левкович, В. Русаковларнинг ҳар бири 3—4 тадан таклиф киритишди. Уларни корхонада ҳурмат билан «Ижодкор ишчилар» дейишади.

Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи йилида ижодкорлар мақсади яна ҳам улкан. Ҳозирнинг ўзида ВОИРнинг завод комитетига ўндан ортиқ таклиф тушди. С. Ефремов, В. Орехов, В. Михайловларнинг таклифлари яқин кунларда ишлаб чиқаришга жорий этилади.

▲ САНОАТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚУЛАЙ ВА ИХЧАМ

Тошкент қоғоз фабрикаси коллективи муқоваси поливинилхлорид плёнкасидан ишланган кўп саҳифали дафтар ишлаб чиқаришга киришди. Бу дафтарлар аввалги ишлаб чиқарилган кўп бетли дафтарларга қараганда анча ихчам ва фойдаланиш учун қулайдир.

Корхонада янги ўқув йилига атаб яна бир қатор янги буюмлар ишлаб чиқарила бошланди. Улар орасида ён дафтарлар, альбом ва чарм муқовали папкалар бор.

●

УНУМДОРЛИК ОШАДИ

Компрессор заводида «ПР — 6М» маркали компрессорларнинг цилиндрларини бирламчи йўнувчи махсус шпинделли агрегат станоклари ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Бу станокларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши туфайли қўл меҳнати енгиллашиб, меҳнат унумдорлиги ошди. Янги қурилмалардан бир йилда олинадиган иқтисодий самара 5 минг сўмни ташкил этади.

М. ПУЛАТОВА,
Ўзбекистон техника ахбороти илмий-тадқиқот институтининг кичик ходими.

ШАҲАР — ҚИШЛОҚҚА

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИ

МАШИНА СИНОВИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТДИ

РЕПОРТАЖ

Асфальт йўл кўм-кўк пахтазор ўртасидан ўтади. Бу йўлдан оғир юк ортилган уч прицепни судраб бир трактор бормоқда. Карвон ортида бораётган «газик» машинамиздан охирги прицеп бортига ёзиб қўйилган «Синов» деган сўз яққол кўриниб турибди.

Йўл бирданига баландликка кўтарила бошлади. Юкнинг оғирлигидан тракторнинг ҳам овози ўзгарди. Бизнинг енгил машинамиз йўл қоидаси талабларига хилоф равишда бирданига тезликни ошириб, баландликка кўтарилиб бораётган трактор поездига яқинлашди.

— Диққат, — деди орқамда ўтирганлардан бири. — Бошладик!

Трактор поездига деярли тенглашиб қолган енгил автомашинамиз бирданига йўлдан ташқарига чиқди. Тепаликка кўтарилиб бораётган прицеплар карвони бирданига иккига бўлиниб кетди. Оғир юкдан халос бўлган трактор эркин ҳаракат билан юқорига кўтарила бошлади. Прицеплар поезди эса ўз энергияси билан бир неча метр олдинга қараб ҳаракат қилганидан кейин дарҳол тўхтади ва улар қияликдан пастга томон сирғаниб туша бошлашди.

Нима бу, ҳалокатми? Йўқ. Дарҳол тормозларнинг бизга таниш овози эшитилди ва шу заҳотиёқ прицеплар ўз ўрнида қотиб қолди.

Урта Осиё машиналарни синовдан ўтказиш станциясининг ходимлари дарҳол машинадан тушишиб, тормоз йўлини, прицепларнинг йўналишида юз берган ўзгариш градусини ўлчашга киришдилар... Қисқа қилиб айтганда, яқинда трактор заводидан ялпи ишлаб чиқариш учун йўлга қўйиладиган янги прицепларни синовдан ўтказишга якун ясалди.

Завод конструкторлари томонидан яратилган бу янги прицеп пахта, сабзавот, ўғит ва қурилиш материалларини ташишга мўлжалланган. У аввалги прицепларга нисбатан бир қанча устунликларга эга.

— Биринчидан, — деди ихтисослашган конструкторлик бюросининг инженер-конструктори А. Суворов, — бу ҳаво билан ишлайдиган тормоз йўлининг жуда қисқа бўлишини таъминлайди. Бунга ҳозиргина ўтказилган тажрибада ҳам ишонч ҳосил қилдим. Бу тормозлар ўзини тортиб бораётган прицеплардан ажраб қолган уч прицепнинг ҳаммасини дарҳол тўхтатади.

Янги прицеп кузовининг ҳажми аввалгиларига нисбатан 30 процентга кенгайтирилган. Бу ўз навбатида юкларни камроқ қатнаб, кўпроқ ташиш имконини беради.

Янги прицепнинг бортлари пахта териш материалларидан юкни қабул қилиб олаётганда бирмунча кенгайтириш хусусиятига эга. Пахта кузовдан юкланиб бўлгандан кейин, бортлар ўз-ўзидан торайди. Бу эса юкни шиббалаш учун кетадиган операцияни қисқартириш имконини беради.

Бундан ташқари махсус ўрнатилган мосламалар юкни прицепнинг исталган томонидан туширриб олиш имконини беради. Бу афзаллик айниқса, ўғит ва сабзавотларни омборларга ташиётганда қўл келади.

Янги прицепни синовдан ўтказиш ниҳоясига етди. Уни яқин келажакда ялпи ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Куни кеча ишлаб чиқаришга ўзлаштирилган «МТЗ-80Х» маркали янги трактор учун бу прицеплар ҳамкор бўлишади. Улар ишнинг унумли бўлишини таъминлайди.

В. СТУЛИН.

• Улуғ Октябрьга армуғонлар

ШИЖОАТ КЎРСАТИБ

«Компрессор» заводининг ишчи ва инженер-техник ходимлари юбилей йилида улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилишяпти.

Ўзаро социалистик мусобақада 3-механика-йиғув цехининг Виктор Турунтаев бошлиқ бригадаси пешқадамлик қилмоқда.

Бугун

бригада азаматлари 3-квартал планини адо этишди. Пландан ташқари 8 та компрессор тайёрланди.

Рационализаторлик таклифларининг ишлаб чиқаришга жорий этилиши ҳамда аралаш касбларни ўзлаштириш ҳисобига 6 ишчи ўрнига 5 ишчи ишламоқда. Жумладан, В. Спиридонов ва А. Плотицинлар ҳам токарь, ҳам йўнувчи, М. Горан ва Н. Думенколар эса ҳам пармаловчи, ҳам пардозловчи бўлиб ишлай оладилар. Шу туфайли компрессорнинг барча деталлари бир цехда йиғиладиган бўлади.

Насиба Нуриллаева «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг энг тажрибали тикувчиларидан бири. У Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига қадар икки йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олган эди. Илғор ишчи ўз ваъдасини бажариш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

★ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА КЕНГ ЙЎЛ

●

Куз мавсуми учун

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи кузги мавсумга атаб бир нечта янги моделдаги кийим ишлаб чиқаришга киришди.

Улар орасида энг диққатга сазовори эркакларнинг ёқасиз спорт костюмидир. Бу костюм сўнгги модада тикилган бўлиб, сиртда жойлашган чўнтак ҳамда кокетга эга. Замонавий моделдаги костюм чиройли, катак-катак шерсть газламадан тикилган.

Янги маҳсулотларнинг бири — эркакларнинг кримплен костюми Давлат Сифат белгисига сазовор бўлди. Эндиликда бирлашма коллективи юқори категорияга аттестация қилинган 15 хил моделдаги кийим-кечакни ишлаб чиқаряпти.

• Уй муборак!

ЙЎЛДОШ ШАҲАРЧА ЧИРОЙИ

Тошкентнинг йўлдош шаҳарчаси бўлган Сергели тобора кенгаймоқда. «Главташкентстрой»нинг 153-трестига қарашли 31-қурилиш бошқармасида меҳнат қилаётган Н. Киселёв бошлиқ бинокорлар «Сергели—2» микрорайонини қуришга киришдилар. Бригада азаматлари янги микрорайонда 8 та турар жой комплексини қуриб беришлари керак.

Йил бошидан бери қилинган ишлар ҳам чакки эмас. 23 минг сўмлик бинокорлик ишлари бажариб қўйилди.

Бугун

ҚЎЛИ ГУЛ БИНОКОРЛАР 4 ҚАВАТЛИ ТУНҒИЧ ТУРАР ЖОЙ КОМПЛЕКСИНИ ПАРДОЗЛАБ БЎЛИШДИ.

Бошқармада биринчилар қатори ўн тўртлар ташаббусига қўшилгач бу коллективнинг Р. Шокиров, Ю. Нестеренко каби пешқадамлари нормаларини 1,5—2 ҳисса бажаришяпти.

Улуғ Октябрь юбилейи нишонланадиган йилда янги микрорайонда 72 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди. Ўн минг оила янги ҳовлиларга кўчиб ўтади.

ТЕЗ СУРЪАТ БИЛАН

Сергели янги қурилаётган кўп қаватли уй-жой бинолари ҳисобига кўркамлашмоқда. Йўлдош шаҳарчага кираверишда 2-Сергели турар жой массиви қад кўтаряпти.

«Главташкентстрой» Меҳнат Қизил Байроқ орденли 159-тресги 31-қурилиш бошқармасининг коммунистик меҳнат зарбдори Р. Саматов бошлиқ комплекслашган бригадаси азаматлари массивда 70 хонадонга мўлжалланган беш қаватли уй-жой биноси қурилишини тезкорлик билан бунёд этишяпти.

Бригада азаматлари кунлик топшириқларини 150 — 160 процентдан адо этишиб, трест бригадалари ўртасидаги мусобақада биринчи ўринни қўлдан бермай келишяпти.

1978 йил ҳисобига меҳнат қилаётган бригада аъзоларидан ғишт терувчи М. Бакиров, электр пайвандчи Э. Муҳаммадкулов, бетончилар Н. Спиркин ва К. Тўхтамишевлар ташаббускорлиги билан бошқаларга ўрнак кўрсатиб, эндигина қурувчилик касбини эгаллаётган ёшларга мураббийлик қилмоқдалар. Бино Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйи арафасида ҳамшаҳарларимизга туҳфа этилади.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

• Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

МУНОСИБ ТУҲФА

Пойтахтимиздаги 7-кўприк қурилиш трестига қарашли 13-кўприксозлик отрядининг бунёдкорлари ўз байрамлари — қурувчилар кунига муносиб туҳфа тайёрладилар. Куйбишев шоссесидан ўтган темир йўл устида қурилаётган улкан йўл ўтказгич қурилишида сўнгги пардозлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

Бу кўприк пойтахтимиздаги шундай йўл ўтказгичлардан энг йиригидир. Янги кўприк фойдаланишга топширилгач шаҳар маркази ва Қўйлиқ массивини боғловчи трамвайлар ҳам ундан қатнай бошлайди. Улкан йўл ўтказгич пойтахтимиздаги йирик магистраллардан бири бўлган Куйбишев шоссесида қатнаётган транспортлар учун катта қулайлик яратади. Янги кўприкни бинокорлар байрами арафасида фойдаланишга топшириш кўзда тутилмоқда.

СУРАТДА: кўприкка асфальт ётқизилмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

▲ Уртоқ Л. И. Брежнев мактаб ўқувчилари меҳнат бирлашмалари Бутуниттифоқ слётининг қатнашчиларини астойдил ва самимий табриклайди. «Азиз дўстлар! — дейилади жумладан табрикда. — Совет халқининг коммунизм йўлидаги меҳнат зафарлари эстафетасини сиз, ёшлар қабул қилиб оласизлар. Совет Ватанимизни севинглар, унинг қудрати ва равнақи тўғрисида ғамхўрлик қилинглар. Эртанги кунга бугун замин яратилишини равшан англаб, меҳнатни севинглар ва ҳурмат қилинглар, ёшлик чоғиданоқ ҳар қандай ишни кўнгилдагидек қилиб бажаришга, жамиятга фойда етказишга интилинглар, Улуғ Октябрь ишининг муносиб ворислари ва давомчилари бўлинглар, улуғ Ленин байроғини умр бўйи шараф билан кўтариб боринглар».

▲ 4 август куни Москвада мактаб ўқувчилари меҳнат бирлашмаларининг Улуғ Октябрь 60 йиллигига бағишланган слёти тантанали равишда очилди.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ПОЙТАХТИДА

Кеча

республика Маҳаллий саноат министрлиги бадиий-конструкторлик бюроси Москвадаги тарих музейига 63 та ҳар хил экспонат жўнатди. Улар музейнинг «Ўзбекистон» бўлимидан фахрли ўрин олади ва Совет ҳокимияти йилларида ўлкамизда эришилган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилади. Экспонатлар орасида керамика, мисгарлик буюмлари, ёғочдан ишланган нафис совғалар, зардўзлик либослари, музика чолғу асбоблари ва бошқалар бор.

Мамлакатимизнинг бошқа республикалари ҳам ана шу музейда ўз виставкаларини намойиш қилишади.

●

Тошкент тўқимачилик комбинати маданият саройининг халқ рақс ансамбли коллективи Венгриянинг пойтахти Будапештдан қайтиб келди. У ана шу шаҳарда ўтказилган халқаро халқ рақслари фестивалида «Олтин туфлича» деб аталган асосий мукофотни олди. Бу фестивалда Европадаги турли мамлакатларнинг 16 та рақс коллективи 20 кун мобайнида ана шу ютуқни олиш учун беллашди. Ҳамшаҳарларимиз конкурснинг мажбурий чиқишларидан ташқари ўз маҳоратларини Будапештнинг аҳолиси ва меҳмонларига ҳам муваффақият билан кўрсатишди. Шаҳарнинг маданият уйлари ва саройларидаги концертлар ғоятда қизиқарли бўлди. Коллектив асосий мукофотдан ташқари «Аъло концерт программаси ва ижрочилик маҳорати учун» дипломини ҳам қўлга киритди. Фестиваль дипломи ансамбль раҳбари М. Оқиловага тақдим этилди.

Бугун

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология ва геофизика институтининг директори, академик, Ленин мукофоти лауреати Иброҳим Ҳамробоев бошчилигидаги ўзбек геолог олимлари делегацияси Помир тоғига жўнаб кетди. Экспедиция у ерда 15 кун давомида Помир — Ҳимолай лойиҳасини ўтказиш билан боғлиқ бўлган ташкилий ишларни олиб боради. Маълумки, геологлар Помир тоғида (Тожикистоннинг тоғли Бадахшон областида) шу йилнинг ўзида ер қобиғи ва устки қатламининг тузилишини ўрганиш мақсадида айрим жойларда тажриба тариқасида портлатиш ишларини олиб бордилар.

Институтнинг бир қатор экспедициялари шу кунларда Жанубий Ҳисор, Орол денгизи экваторияси, Туркистон — Олой тизмаси, Чотқол — Қурама тоғларида ер ости бойликларининг хусусиятини ўрганиш борасида қимматли кузатиш ишларини давом эттирмоқдалар.

●

Фрунзе районидаги Западная кўчасида (шаҳар судининг собиқ биноси) икки қаватли уйни ремонт қилиш ишлари бошланди. Бу ерда 8 та синф хонаси, қатор кабинетлар, лабораториялар тайёрланмоқда. Шундай қилиб, бу ерда Совет Иттифоқида биринчи марта юридик техникум ўзининг дастлабки фаолиятини бошлайди. Янги ўқув даргоҳига ўрта мактабларни битирган ёшлар қабул қилинмоқда. Биринчи ўқув йилида 150 ўқувчи ҳуқуқ билимларини ўрганишга киришади. Техникумда асосан юстиция органлари ва давлат идораларида ҳуқуқшунослик билимидан таълим берилади. Техникумни битирганлар суд секретарлари, суд ижрочилари, район ижроия комитетларида масъул ходимлар бўлиб ишлайдилар.

Республикамизда янги ўқув йили арафасида Сирдарё ГРЭСида энергетика, олтита совхозда техникумлар ташкил қилинди. Шундай қилиб ҳозирда республикадаги техникумларнинг сони 197 та бўлди ва янги ўқув йилида уларга ҳаммаси бўлиб 80 мингдан зиёд ёш қабул қилинмоқда.

●

«Ташкентвино» комбинатининг коллективи ўз маҳсулотининг бир туркумини Афғонистонга юборди. Улар «Ҳосилот», «Ўзбекистон» виноларн ва коньяк термаларидан иборат. Комбинатнинг маҳсулотларини ҳозирда Финляндия, Мексика ва бошқа мамлакатлар сотиб олмоқда. Виноларнинг энг яхши сортлари халқаро виставкаларда намойиш этиляпти. Шу йилнинг ўзида Лейпциг шаҳридаги жаҳон ярмаркасида намойиш этилди.

Эртага

Тошкент темир йўли бўлинмасининг машинистлари халқ хўжалиги учун аҳамиятли бўлган яна бир янги издан поездларни юргизиб ўтадилар. Олмалиқдаги химия комбинатининг ўғитларини Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларига ташиб бериш мақсадида Октябрь — Олмалиқ оралиғида 12 километрли масофада темир йўл изи муддатидан илгари фойдаланишга топширилди. Темир йўл составларининг бемалол юк ортиши учун комбинатнинг саккиз жойида тўхташ жойи ҳозирланган. Темирйўлчилар ўз байрамлари арафасида ана шундай меҳнат совғасини халқ хўжалигига ҳадя этишди.

●

Фурқат номли маданият ва истироҳат боғида Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб Эстония Совет Социалистик Республикаси куни ўтказилади. Мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлигини улуғловчи бу маданий тадбирда шаҳримизнинг таниқли кишилари қардош ўлканинг ютуқлари ҳақида гапириб беришади. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари энг яхши қўшиқ ва рақсларини Эстонияга бағишлашган.

Эртага ана шу оромгоҳда Бутуниттифоқ темирйўлчилари кунига бағишлаб оммавий сайл ва турли маданий маросимлар ўтказилади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЯНГИЛИКЛАРИ

▲ **Областнинг ишлаб чиқариш коллективларида, меҳнаткашларининг турар жойларида, ўқув юртларида СССР янги Конституциясининг лойиҳасини муҳокама қилиш қизғин давом этмоқда.** Шу кунга қадар жойларда 1800 га яқин йиғилишлар ўтказилди. Уларда 175 мингга яқин киши қатнашиб, ўн мингга яқин киши сўзга чиқди.

▲ **Ўзбекистон қийин эрийдиган ва қаттиқ қотишмали металлар комбинатида фрезалар заготовкасини мужассамлаш ва пардозлаш участкасида янги мослама ишлаб чиқаришга тадбиқ қилинди.** Янги техника шарофати билан меҳнат унумдорлиги ва сифат оширилди. Янгиликдан йилига кўриладиган иқтисодий фойда 1.5 минг сўмни ташкил қилади.

▲ **Ангрендаги керамика комбинатида туннель печларидаги қаттиқ қизиган вагонеткаларни совутишнинг янги усули жорий этилди.** Бу усул билан бир йилда давлатнинг 6 минг сўм маблағини тежаб қолиш мумкин.

▲ **Тошкент областининг маккажўхорикорлари 117 минг тонна маккажўхори тайёрлаш ва давлатга 52 минг 500 тонна маккажўхори дони сотиш юзасидан ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олиб ишлашмоқда.** Ҳозирги пайтда 1977 йил маккажўхори донини муваффақиятли йиғиштириб олиш юзасидан турли тадбирлар ишлаб чиқилган. Комбайнлар ва техника воситалари ишга шай этиб қўйилди. Далаларда 358 комбайн, кўплаб техника, 11500 колхозчи ва совхоз ишчиси ишлайди.

▲ **Тошкент трактор заводининг маданият саройида область касаба союзлари маданий-оқартув ходимлари халқ университетининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди.**

телетайп лентасидан

▲ БЕЛГРАД. Югославия халқ хўжалигини ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришди. ЮСФР Иттифоқ статистика бошқармасининг бу ерда эълон қилинган ахборотида шундай дейилган: шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида мамлакатда саноат ишлаб чиқариши ҳажми 12 процент ўсди. Бу — планда белгиланган кўрсаткичдан ортиқдир.

Рангли металлургия, химия саноати ва транспорт жуда тез суръатлар билан ривожланди.

▲ БОНН. Германия Компартиясининг Герсфельд шаҳар мажлисидаги фракцияси ГФРдаги шаҳар мажлислари ва жамоат кенгашларининг фракцияларига очиқ мактуб билан мурожаат қилди. Германия Компартиясининг шу шаҳар мажлисидаги фракцияси бу мактубда уларни Америкада нейтрон ядро қуроли ишлаб чиқарилишига ва бу қуролнинг Германия Федератив Республикаси территориясида жойлаштирилишига қарши норозилик билдиришга чақиради.

Мактубда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: қурол-яроғларнинг янги турларини ва биринчи навбатда нейтрон бомбалар ҳамда қанотли ракеталарни вужудга келтиришни ўз мақсади деб эълон қилган президент Ж. Картер маъмуриятининг хатти-ҳаракатлари халқларнинг хавфсизлик, кескинликни юмшатиш ва ҳамкорлик йўлидаги интилишларига тамомила зиддир.

▲ ЛУАНДА. Ангола Халқ Республикасида «МПЛА I съезди» кўнгилли меҳнат бригадаларини тузиш ҳаракати кенгайиб бормоқда. Ўттиз бригада кофе ҳосили ўрим-йиғимида қишлоқ меҳнаткашларига ёрдам бериш учун Шимолий Куанза вилоятига жўнаб кетди. Кофе ҳосили миллий реконструкциялашнинг ҳозирги босқичида мамлакат учун катта аҳамиятга эгадир.

Бундан илгари 17 кўнгилли меҳнат бригадаси Луандадан Уиже, Шимолий ва Жанубий Куанза вилоятларига жўнаб кетган эди. Бу бригадалар Ангола меҳнаткашлари миллий иттифоқининг ташаббуси билан тузилган.

▲ ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ҳукумати шу молия йилида қишлоқ жойларда йўл қуриш учун 200 миллион рупия ажратди. Мамлакатнинг темир йўл станцияларидан анча олисда бўлган иқтисодий жиҳатдан қолоқ районларда транспорт магистралларини ва автомобиль йўлларини қуришга катта аҳамият берилмоқда. Йўл шохобчаларини яхшилаш — Ҳиндистон қишлоқларини социал-иқтисодий жиҳатдан тез ривожлантириш учун зарур шартдир. Ҳиндистон аҳолисининг 70 процентидан кўпроғи қишлоқларда яшайди.

(ТАСС).

БИЗ—СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

СССР КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ВАТАННИНГ ИШОНЧЛИ ҚАЛҚОНИ

Бу 1944, йили, ғолиб Қизил Армия жон ҳолатда қаршилик кўрсатаётган душманни енга бошлаган йили бўлган эди. Бизнинг авиация полкимиз деярли ҳар куни беомон жангда қатнашиб турарди. Учувчилар, ўқчилар ва механиклар душман билан жасорат кўрсатиб жанг қилишарди. Аммо техника унчалик мустаҳкам эмасди. Пухта тайёрланмаган самолётларнинг осмонда учиб юриши худди мўъжизага ўхшаб туюларди. Айниқса, бир кабинали «ИЛ—2» қирувчи самолётлари билан қуролланган бизнинг эскадрильямиздаги аҳвол оғир эди. Жангчилар меҳр билан «Букри» деб ном қўйган бу самолётлар аллақачон белгиланган масофани учиб ўтган ва ниҳоятда ҳароб бўлиб қолган эди...

Бир куни эрталаб бизнинг эскадрильямизни махсус топшириқ билан осмонга кўтаришди. Разведкачиларнинг берган ҳабарларига қараганда фронт линиясига яқин жойдаги темир йўл узелига тунда ўқ-аслаҳа ва ҳарбий техника юкланган эшелонлар келтирилганди. Фашистлар ана шу юкни тушириш билан машғул эди. Бизнинг олдимизга эшелонларни йўқ қилиш вазифаси қўйилди. Бу ниҳоятда қийин ва мушкул вазифа эканлигини билардик. Уни амалга ошириш учун ҳаво мусаффо бўлиши шарт эди. Бундай ҳавода самолётларни станцияга яқин жойда ўрнашиб олган душманнинг қирувчи самолётлари ва тўплари даҳшатли ўт очиш билан кутиб олишлари ҳам аниқ эди. Ҳақиқатан ҳам шундай бўлди.

Аммо топшириқ бажарилди. Биз бунга осонликча эришмадик. Эскадрильядаги катта лейтенант Георгадзенинг қирувчи самолётини тўп снаряди ишдан чиқарди. Мен ҳам ёниб кеттан самолётимдан парашютда ташлаб омон қолдим.

Ўз қисмимизга етиб келгунимизга қадар биз Георгадзе билан фронт линияси бўйлаб ботқоқликларни кечиб ўтдик. Лекин бизни қийнаётган асосий нарса энг зарур пайтда ўзимизнинг «Қанотли отларимиз»дан ажралиб қолганлигимиз эди.

— Ҳаммамиз ҳозир «Қанотли отларимиз»дан ажраганмиз, — дея бизни кутиб олди эскадрилья командири.— Барча самолётларни запасдаги полк иҳтиёрига топширдик. Эртага шундай «Отларни» оламизки...

Эртасига ҳақиқатан ҳам бизнинг биринчи эскадрильямизнинг барча солдат ва офицерлари фронт линиясидаги аэродромда сафга тизилдилар. Олдимизда икки кабинали «ИЛ—2» самолётлари ярақлаб турарди. Уларнинг бўёқлари ҳали тўла қуруб улгурмаганлиги учун қандайдир ҳид димоққа уриларди. Ҳар бир қирувчи самолётнинг ёнига «Тамбовлик колхозчи» деб ёзиб қўйилганди.

Тамбовлик колхозчилар ўша очлик, қийинчилик ниҳоятда авж олган кунларда тиййинлаб пул йиғиб, эскадрильяни тиклашга маблағ тўплашган. Улар тўплаган пулнинг бир қисмига колхозчи ўз уйида ёлғиз сигирини бир шахсий сигирини ҳам [illegible] ҳар бир уйни сотиб олиша етадиган пулни, ғалабага сарфлашга аҳд қилишганди. Бу ғалабага совет халқининг ишонч комил эди.

— Булар бизнинг сизларга совғамиз, — деди митингда қайсидир бир колхознинг раиси Мария Кашанина. — Азиз фронтчи дўстлар! Бу самолётларда учиб, душманнинг додини беринглар, Ватанимизнинг ишончли қалқони бўлинглар. Биз эса фронт ортидаги ғалаба учун лозим бўлган ҳамма огирликларни ўз зиммамизга оламиз. Сизларга ёрдам кўрсатиб турамиз!

Кейин тамбовлик колхозчилар бизнинг учувчиларимизга исмлари ёзилган самолётларни топширишди. Ўз ватандошларидан жуда қимматбаҳо совға олган учувчиларнинг қалбларини ғурур туйғуси чулғаб олди. Улар бу самолётларда ўз жонларини ҳам аямасдан жанг қилишга қасамёд қилишди.

Учувчилар ўз сўзларининг устидан чиқишди. Фронт линиясининг ҳар бир участкасида улар душманга даҳшат солишди. Шунинг учун ҳам гитлерчилар учун «ИЛ—2» қирувчи самолётига дуч келиш ўлимга дуч келиш билан тенг бўлиб қолди. Улар кейинроқ бу самолётни «Қора ўлим» деб аташди.

...Улуғ Ватан урушининг тугаганига кўп йиллар бўлди. Шунга қарамасдан Буюк ғалабани армия ва халқ бирлиги, фронт ва фронт орти бирлиги туфайли эришилганлиги яққол сезилиб туриби.

Мен СССР янги Конституцияси лойиҳасининг Социалистик Ватан мудофаасига бағишланган бобини қайта-қайта ўқиб чиқдим ва ҳуллар билан ҳам тўлиқ хулосага келдим. Уруш йилларида Ватанимиз ишончли қалқони вазифасини ўтаб келган армияга эга бўлган халқимиз жуда ҳам буюк. Унинг ғалабалари беқиёс.

А. ЯКИМЧУК.

Улуғ Ватан урушининг ветерани, истеъфодаги полковник.

ҒАМХЎРЛИККА ЖАВОБАН

Юбилей йили заводимизнинг шонли ишлар солномасига эсдалик бўлиб кириб қолади. Негаки, тракторсозлар шу йили ўзларининг яна бир мақсадига — «МТЗ — 80Х» тракторини ишлаб чиқаришга эришдилар. Бу қувончли воқеанинг СССР янги Конституцияси лойиҳасининг бутун совет халқи қизғин муҳокама этаётган бир пайтда содир бўлиши яна ҳам диққатга сазовордир. Бу ўша «Бахтномамизда» айтилган ленинча миллий сиёсатнинг нурафшон тантанасидир. Ҳозирги кунда совет кишилари бир тан — бир жон бўлиб, бир мақсад йўлида — коммунизм жамиятини бунёд этиш учун, халқ фаровонлигини янада ошириш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Халқларимиз ўртасидаги мустаҳкам дўстлик, бир эзгу мақсад уларни буюк ғалабалар сари чорлаяпти. Буни корхонамиз мисолида ҳам кўриш мумкин. «МТЗ — 80Х» тракторини ишлаб чиқаришда биргина тошкентликлар эмас, балки минсклик, волгоградлик, липецклик, москвалик, владимирлик тракторсозлар ҳам ўз ҳиссаларини қўшдилар. Белоруссиялик ва чизмаларни муддатидан илгари бажариб беришган бўлса, бошқа ҳамкасбларимиз кераклы асбоб-ускуна ва зарур қисмларни ўз вақтида юбориб туришди. Ниҳоят, мустаҳкам дўстлик меҳнат шонаси — 80 от кучига эга бўлган қудратли Тошкент трактори вужудга келди. Шундай қилиб, тракторсозлар юбилей йилида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларидан бирини шараф билан бажаришмоқдалар. Цех йиғилишида ҳар бир ишчи ўзининг дил сўзларини айтди. Айниқса, цехимизнинг ишчилари ҳам бир ёқадан бош чиқариб, ўзларига ишониб топширилган Айни дамларда, Октябрь олди зарбдор вахтасида турли фидокорона меҳнат қилаётган заводимиз коллективи СССР янги Конституцияси лойиҳасини зўр кўтаринки руҳ билан муҳокама қилаяпти. Шу муҳокамаларда, бизнинг цехимиз ишчилари ҳам Асосий Қонун моддаларининг асосий бандларини қизғин ўрганиб учун тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда. Ҳозирги кунда биз ёшлар учун яратилган ва яратилаётган қулайликлар ҳеч бир мамлакатда йўқ. Турар жой, иссиқ кийим-кечак, имтиҳон пайтида эса пули сақланган «отпуска»... Биз бундай ғамхўрликка жавобан янада самарали меҳнат қиламиз, музаффар Октябрь тўйини муносиб совғалар билан кутиб оламиз.

ИШЧИНИНГ ҚАЛБ СЎЗИ

Ҳаммамиз ўз қалбимизнинг тўрида ҳам ўнлаб минорларини айтмоқдамиз. Ишбошимиз кўзгусида айтилганидек: «СССР гражданлари меҳнат қилиш ҳуқуқига...» (40-модда) ва «илм олиш ҳуқуқига эгадирлар» (45-модда).

Бу борада партия ва ҳукуматимиз ёшларга, уларнинг чуқур билим олишлари, касб-ҳунар ўрганишлари

Жўра ҒАФФОРОВ,

Тошкент трактор заводи 2-цехининг прессловчиси, ТошПИ кечки-механика факультети студенти.

«Учқун» ишлаб чиқариш бирлашмасининг турли рангда товланувчи маҳсулотлари республикамиз қишлоқ ва шаҳарларида машҳур. Бу ерда йил сайин янги-янги маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

Шу кунларда бирлашмада яна бир янги маҳсулот ўзлаштирилмоқда. У ҳам харидорларга манзур бўлиши шубҳасиз.

СУРАТДА: корхонанинг сифат назорати контролёри Зайтуна Хаитмирзаева ва бригада бошлиғи Абдулла Қўшқоқовлар янги маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

• Коммунист уйлари

САМАРАДОРЛИК ОМИЛИ

КПСС XXV съезди белгилаб берган улкан режаларни амалга ошириш йўлида корхонамиз коллективи изчиллик билан иш олиб бормоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган республика саноат ва транспорт корхоналари ишлаб чиқариш илғорларининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги муносиб кутиб олиш ва унинчи беш йиллик топшириқларининг муддатидан илгари бажариш соҳасидаги ташаббусини коллективимиз кенг қўллаб-қувватлади.

Леонид Ильич Брежнев Тула шаҳрига «Олтин Юлдуз» медали топширишга бағишланган тантанали мажлисда: «Йил бошланган пайтданоқ... шаҳар ва қишлоқдаги барча меҳнат коллективлари бир мароmда, тўла самарадорлик билан ишлаши жуда муҳим, бениҳоя муҳимдир», — деган эди. Бу сўзлари корхонамиз коллективи ҳам дилига жо қилиб, ишлаб чиқаришни самарадорлиги ва иш сифатини оширишга доимо эътибор бериб келмоқда.

Пўлат қуюв цехи коллективи ҳам ана шундай меҳнат қилаяпти. Цехда ишлаб чиқариш маданиятини янада яхшилаш учун барча резервлар ишга солинмоқда. Шуни айтиш кераккки, бунда цех бошлиғи Григорий Александрович Пакнинг муносиб ҳиссаси бор. Ташкилотчилик ва иш кишилари ҳам билан ишнинг кўзини билиш унга хос хусусиятлардир.

Цехимиз эришаётган ютуқларда коллектив ўртасидаги социалистик мусобақанинг кун сайин авж олаётган муҳим омил бўлмоқда. СССР янги Конституцияси лойиҳасини ўйготган меҳнат кўтаринкилиги эса сиёсий активлиги вазнинг коллективини янги марраларга сари руҳлантирмоқда. Коммунист, ветеран А. Алёшин, токарь В. Дунаев ва бошқалар номи бутун корхонамиз ишчиларига маълум.

Г. РУДЕНКО,

Тошкент тепловозвагон ремонти заводи ишчиси.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН
ТОШКЕНТ ОҚШОМИ ХАТЛАР

Коммунист Абдулла Орифжоновнинг номини шаҳримиздаги 1-пойафзал фабрикасида ҳурмат билан тилга олишади. Моҳир уста 25 йилдан буён ана шу корхонада меҳнат қилиб келмоқда. Илғор чарм қирқувчи Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган.

СУРАТДА: А. Орифжонов иш устида.

И. Шониёзов фотоси.

• Улуғ Октябрга армуғонлар

ГЎЗАЛЛИК ЯРАТУВЧИЛАР ҲУЗУРИДА

ОҚШОМХОН РЕПОРТАЖИ

Бадиий буюмлар фабрикасига киришимиз билан кўзимиз тушган биринчи нарса — «Чақмоқ»нинг янги сони бўлди. Унда «Бугун попоп цехининг илғор тикувчиси З. Баротохунова 1978 йил ҳисобига меҳнат қила бошлади» деб ёзилганди.

Биз З. Баротохунова қизғин иш устида учратдик.

— Мен, — дейди Зайтуна, — бундан 5 йил муқаддам шу цехга ишга келгандим. Ҳалол меҳнат кишига бахт келтиради. Севимли касбим муяссар бўлганларим ёрдамида тез орада кашта тикиш сирларини ўрганиб олдим. Танлаган касбимдан ғоят хурсандман. Баъзан хонадонларда чиройли кашталарга кўзим тушганда уларни менинг ҳам меҳнатим сингганлигидан қалбим чексиз туйғуга тўлади. Мен бошчилик қилаётган бригада чеварлари «Лемон», «Чойшаб», «Зардевол», «Сўзана» каби маҳсулотлар ишлаб чиқармоқда. Уларнинг ҳаммасига Давлат Сифат белгисининг беш қиррали фахрли тамғаси туширилган. Шу кунларда ноябрь ойи ҳисобига меҳнат қилаётган коллективимиз чеварлари йил бошидан бери 263 минг сўмлик ана шундай маҳсулотларни савдо ҳамда тайёрлаб маҳсулотлари керак.

— Фабрикамизда, — дейди корхона партия ташкилотининг секретари Н. Убайдуллаева,— бундай илғорлар анчагина. 518 нафар чевар ва ишчиларга «Коммунистик меҳнат зарбдори», деган фахрли унвон берилган.

Корхонамизда шу кунгача 3 миллион 482 минг сўмлик турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Бригада дўппи цехигина ўзида 945 минг 300 сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу пландагидан анча кўп.

Корхонада ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Меҳнат беллашувида бригада дўппи цехи олдинда бормоқда. Фабрика қардош Тожикистоннинг Душанба шаҳридаги «Гулдаста» бадиий ҳунармандчилик бирлашмаси ҳамда шаҳримиздаги «Сувенир» фабрикаси билан мусобақадош. Илғорлардан Т. Идрисова, район Советининг депутатлари Ҳакима Ғофурова, Насиба Юнусова каби қизлар шу кунларда беш йилликнинг сўнгги йили ҳисобига меҳнат қилишмоқда. Чеварлар йил охирига 19 хил маҳсулот топширишмоқда. Давлат Сифат белгиси комиссиясига топширмоқда. Улар Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги нишонланадиган кунгача яна 8 миллион 462 минг сўмлик уй жиҳозлари ишлаб чиқаришга аҳд қилишган.

С. ФАХРИДДИНОВА.

ТошДУ студенти.

ЎЗ КАСБИНИНГ УСТАСИ

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Жалил ака фабрикага одатдагидек барвақт кириб келди. Ҳали цехда ҳеч ким кўринмасди. У дастгоҳларининг техник ҳолатини кузатиб чиқди. Цехга кирган-кетган ишчилар кириб келишди. Улар Жалил ака билан саломлашиб, ўз дастгоҳлари ёнига кетдилар. Аммо узун бўйли, қорачадан келган бир йигит Жалил акага шундай мурожаат қилди:

— Уста, кўтарма кран кечадан бери ёмон ишлаяпти. Ўзингиз бир кўриб бермасангиз бўлмайди...

Жалил ака «хўп» дегандек кераклы асбобларни олиб, йигит билан кўтарма кран томон кетди. Параллел темир рельсларда ҳаракат қилувчи электр кўтарма краннинг кнопкасини босишди. Кран бетўхтов шовқин чиқариб, оғир ҳаракатлана бошлади.

— Краннинг ҳаракатлантирувчи металл ғилдиракларида гайкаси бўшаб қолган, керак» деб гумон қилди Жалил ака. У кўпикнинг нарвон бўйлаб чиқа бошлади. Жалил аканинг гумони тўғри бўлиб чиқдани. Ўз ҳолатини бошлади. Жалил ака шунинг асбобларини юргизиб, кран тезлиги гилдиракларини битта-битта текширишди. Ҳақиқатан ҳам ғилдирак гайкаси бўшаб қолган экан. У тез-тез гайкаларини янгидан сиқиб чиқди.

— Муроджон, кранни бир юргизиб кўрингчи, — дедди. Кранни бир юргизиб кўрсатди: кан ғоят текис ва оҳиста юра бошлади. Йигит кран кабелида осилиб турган металл қутичадаги тугмачалардан бирини босди. Кран жойидан енгил қўзғалиб кетди. Жалил ака мамнун жилмайиб пастга тушди...

Ҳа, Жалил ака бу цехдаги ҳар бир техникани тилини билади, уларнинг инжиқлигини ҳам биладигани одам. Жалил ака 1972 йили шонли Коммунистик партия сафига кирди. Бу ишонч уни янада ғайрат билан тер тўкишга илҳомлантирди. Жалил ака ҳаштли меҳнат қилишга, яхши ишлашга ундамоқда.

Жалил аканинг номи ҳақида кўп эшитганман. «Минг марта эшитгандан, бир марта кўрган афзал», — дедилар бежиз айтишмаган. Мен ундан ёшлигини сўрадим: Уйда ўсиб-улғайган ёшлиги ҳақида гапирди. 1955 йили Юқори Чирчиқ районидаги Орджоникидзе номли 6-ўрта мактабни муваффақиятли тамомлагач Жалил Раҳимбердиев Тошкентга келиб, тўқимачилик комбинатига ишга кирди. У корхонанинг фабрикасига ишга келади. Ўзининг ишга, касбга фидокорона муносабати ва ташаббускорлиги учун «Коммунистик меҳнат зарбдори» номини олишга сазовор бўлди. Фабрика маъмурияти унинг ҳалол меҳнатларини қадрлаб, бир неча бор фахрий ёрлиқлар ва пул мукофотлари билан тақдирлади. У етакчилик қилаётган меҳнатсевар, аҳил коллектив ўз зиммасига олган мажбуриятларни ошириб бажармоқда. Социалистик мусобақа асосида меҳнат қилаётган ишчи бригадаси йиллик планни 102 процентга етказиб уддалашга ваъда берган. Жалил ака Раҳимбердиев ҳозир сменани мастер вазифасида ишлаяпти. Лекин у ҳар доим коллектив билан ҳамдард, ҳамнафас.

Б. САИДАЛИЕВ, С. ЖЎРАБОЕВ,

кўп нусхали «Тўқимачилар овози» газетаси ходимлари.

Газетхон мақтайди

БАРЧАГА БАРАВАР

Биз истиқомат қилаётган Ҳамза районидаги Табибий кўчасининг 4-проездига болалар участка врачи, педиатр Мария Тарасовна Бичкова хизмат кўрсатади. Бирор хонадонларнинг кичкинтой бетоб бўлиб қолса ана шу меҳрибон аёл ўз вақтида Анорғул Абдураҳмонова билан бирга гиргиттон бўлишади. Биз барчага баравар хизмат кўрсатаётган шифокордан жуда мамнунмиз.

Н. ТОЖИЕВ.

...таклиф этади

СОЯБОН ДАРКОР

8-трамвай ва 64-экспресс автобуслари қатнайдиган бекатларимиз кўпчилигида соябон йўқ. Ҳамшаҳарларимиз ҳозирги иссиқ кунларда ўзларини қаерга олишни билолмай, сарсон бўлишяпти. Тўғрисини айтиш керак, «Кўкча», «Боғча», «Бешқайроғоч» каби бекатларда соябонлар бор, лекин «Чевар», «Оқлон» каби унга яқин бекатларда эса биронта соябон йўқ. Октябрь район ободонлаштириш бошқармаси бу бекатларга соябон ўрнатиб берса аҳолининг жуда хурсанд қилган бўларди.

К. ОБИДОВ.

...танқид қилади

ЎТИШ ЖОЙИ КИМ УЧУН

Кейинги йилларда пойтахтимизнинг кўпгина йирик проспектларида йўловчилар учун ер ости ўтиш жойлари бунёд этилди. Масалан, ҳозир шаҳримизнинг Ўзбекистон, Ленин, Шота Руставели, Навоий кўчаларида ана шундай ўтиш жойлари ишлаяпти. Қизил майдонида ҳам бу сингари ўтиш жойи бунёд этилмоқда. Аммо кўпчилик йўловчилар шундай ўтиш жойлари бўла туриб, худди унинг жойнинг ўзида катта йўлни кесиб ўтадилар. Буни кўрган бошқа кишилар ҳам катта ҳаракатни қийинлаштирадди, транспорт қатновида ҳавф-хатар туғдиради.

Давлатимиз пойтахтимизни ободонлаштириш ва транспорт қатновини янада яхши йўлга қўйиш мақсадида ер ости тунеллари қуришга катта аҳамият бермоқда. Келгусида бундай ўтиш жойлари янада кўпаяди. Шунинг учун ҳам ГАИ ходимлари транспорт ҳаракати қоидаларини бузган ҳайдовчиларни огоҳлантириш билан бирга кўча ҳаракати қоидаларини бузган пиёдаларга ҳам чора кўриши керак.

Ю. СОЛИЕВ, М. ҚУРМАТОВ,

студентлар.

Ҳам кулгисиз, ҳам кулгисиз

ГАЗЕТА КУТИБ...

Эрталаб соат 11. Бекат ёнида одамлар турнакатор бўлиб туришибди. Улар орасида студентлар ҳам кўп.

— Автобус яна кечикяпти шекилли, — деди бир ўткинчи иккинчисига.

— Йўғ-е, булар автобус эмас, газета кутишяпти.

— Эҳ-ҳе, лотерея чиқдими, нима бало?

— Йўқ, ҳар куни аҳвол шу. Бу ерда ҳар куни одамлар соатлаб газета кутиб туришади. Ҳозир кўриниб пайти. Эрталабдан кўп бўлиб бошланса, баъзи газетхон студентлар дарсдан ҳам қолиб кетади.

Ҳа, студентлар шаҳарчасида газетанинг кечикиб келиши одат тусига кириб қолган. Бу тўғрида «Тошкент оқшоми»нинг 1976 йил октябрь сонларидан бирида танқидий мақола босилган эди. Унда студентлар шаҳарчасидаги 5-«Союзпечать» дўконига газеталарнинг кечикиб келиши айтилган эди. Аммо унинг номери ўзгарган бўлса ҳам, ҳолат яна ўша-ўша. Газеталар ҳар замон соат 11—12-ларда олиб келинмоқда. Студентлар ҳар куни дўкон олдида навбат кутиб туришса ҳам, савол-жавоб ҳам қилишади:

— Газета қачон келади?

— Билмайман,—сотувчи ҳам сафаргидек елка қисиб қўяди.

— Олиб келишса сотамиз. Газеталар ҳисобланган учун мен ҳам планни бажара олмадман.

Сотувчининг гапи тўғри. Газета-журналлар ўз вақтида келмаганидан кейин харидорлар бошқа жойдан олиб кетадилар. Ҳолбуки, студентлар шаҳарчаси газетани ҳаммадан кўп ўқийди. Бу ерда студентлар газета ва журналларни ўз вақтида ўқиши учун бу ерда ҳам ҳу шу бўлиб, ҳатто 2-дўкон ҳам, 5-дўкон 1-дўкон келади. Уларнинг ҳомидан редакцияга шикоят хати ёзишган А. Файзиев, М. Абдуназаров, И. Холматов сингари студентларнинг ҳақли талабига Собир Раҳимов район «Союзпечать» агентлигининг раҳбарлари ҳам жавоб беришмаса, уят бўлса керак.

ЎГАЙ КЎЧА

«Баҳор» кўчаси Октябрь районининг Лабзак маҳалласига жойлашган. Кўриниб турибдики, кўча номи жуда чиройли. Лекин кейинги пайтда бу ерда истиқомат қилаётган аҳоли шикоятлари «Баҳор» деган номи ўйлаб топилганга ўхшайди. Улар ачиниб ҳазилда кўча «Баҳор» кўчаси эмас, дейишади. Чунки бу ерда ҳам бевақт хазон бўлаётган дарахтлар оз эмас. Бунинг устига мутасадди ташкилотлар ҳам кўчани чангига қараб бўлмайди. Маҳалла аҳли эса қўлдан келганча ҳаракат қилишяпти. Бунга жавобан қаршига кирмай сабаб берадилар.

— Сув бўлмаса кўчани қандай суғорамиз?

Чиндан ҳам бу ўғай кўчадаги водопровод краналари бирорта чанни санаб бераётган дарахтларни ҳам томчи сувни санаб ташлайди.

Редакцияга шикоят хатини ёзган маҳалла аҳли бунда гапирган бор. Шаҳар «Водоканал» тресли бу «Баҳор» кўчасидаги аҳолининг талабига қулоқ солишлари керак.

ҲУШЕРБЕК.

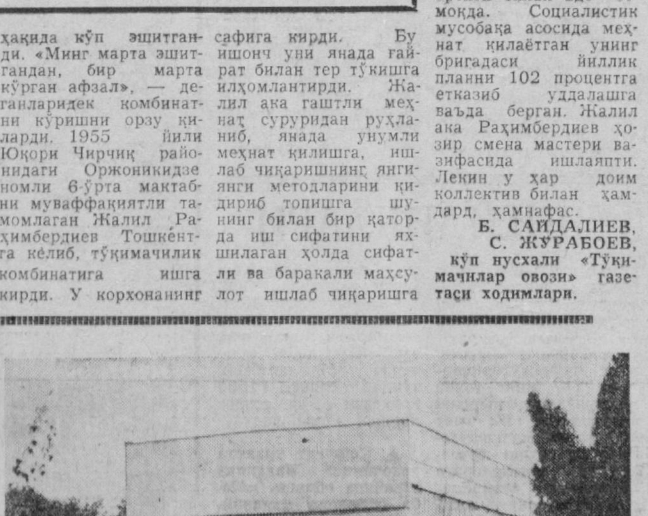

Пойтахтимиздаги ўқув юртлари ва ишлаб чиқариш корхоналарида оммавий спорт ишларига катта аҳамият берилмоқда. Яқинда Тошкент алоқа политехникумининг студентлари қурувчиларга муносиб совға қабул қилиб олдилар. Бу ерда турли хил спорт машғулотларини ўтказиш мўлжалланган икки қаватли муҳташам спорт комплекси фойдаланишга топширилди.

Жамоатчи фотомухбиримиз С. Нкромов олган ушбу суратда ана шу спорт комплекси акс эттан.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

С. ЖАББОРОВ: Йиллик отпускани келгуси йил отпускасига қўшиб бериш мумкинми?

— Йиллик отпускани маъмурият томонидан келаси йилга кўчириш одатда тақиқланади. Жорий йилда ишлаб чиқариш характери сабабларига кўра ишчи ёки хизматчига отпуска бериш мумкин, бўлмай қолса, алоҳида ҳоллардагина, отпускани ходимнинг розилиги билан ва касаба союз фабрика, завод маҳаллий комитети билан келишиб, келгуси йилга кўчириш мумкин. Кўчирилган отпуска келаси йилги отпускага қўшиб берилиши мумкин. Шуни ҳам айтиш керакки ишчи ёки хизматчига икки йилликдан кўп отпускани бирга қўшиб беришга йўл қўйилмайди.

Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга, шунингдек, зарарли меҳнат шароитларида ишлаётганларга бериладиган қўшимча отпускаларнинг икки йиллигини қўшиш тақиқланади.

* * *

Ў. САЛИМЖОНОВ: Ҳурматли редакция! Дунё бўйича олимпиада ўйинлари биринчи марта қаерда бўлган? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

— Олимпиада ўйинлари биринчи марта 1896 йили Афинада ўтказилган. Жаҳон спортчиларининг энг йирик мусобақаси шундан кейин Париж, Сант-Луис, Лондон Стокгольм, Антверпен, Амстердам, Лос-Анжелес, Берлин, Хельсинки, Мельбурн, Рим, Токио, Мехико ва Мюнхенда бўлди. Ўтган йили Монреалда XXI ёзги олимпиада ўйинлари якунланди. Яна уч йилдан кейин XXII ёзги олимпиаданинг рамзий машъаласи Москвада шуъла сочади. 1980 йилнинг 15—30 август кунлари Москва ер юзида ўзини энг кучли, энг чопқир, энг чаққон ва тезкор деб ҳисобловчи спортчиларни ўз бағрига олади.

Ватанимиз пойтахтида гўзаллик, навқиронлик ва довюраклик байрами— «Олимпиада — 80» мусобақаларини ўтказиш учун ҳамма шароитлар бор. Лекин Москвамиз олимпиада курашлари ўтказилиб келинаётган шаҳарлар ичида ҳар жиҳатдан ажралиб туриши учун, мусобақаларни ҳар томонлама ибратли ва юксак даражада ўтказиш учун янада катта тайёргарликлар кўрилмоқда.

* * *

А. ЭРГАШЕВ: «Амфибия» ва «Генетика» сўзларини яхши тушунолмадим, шуларга изоҳ берсангиз.

— Амфибия— ҳам қуруқликда, ҳам сувда яшай оладиган жонивор ва ўсимликлардир. «Генетика» эса ҳайвон ва ўсимликлар ирсияти ва уларнинг ўзгарувчанлигини ўрганадиган фандир.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА
ГАИ АХБОРОТИ

«Гордорстройремонт» 3-ремонт-қурилиш бошқармасининг тракторчиси Владимир Самокатов тунги соат бирда ўзи бошқарадиган Д—557 рақамли автогрейдерга ўтириб шаҳар бўйлаб сайр қилишга киришди. У маст эди. Бу хунук қилиқ унинг учун жуда қимматга тушди. У тез бораётган трактор рулини бошқаролмай қолди ва йўл четидаги дарахтга бориб урилди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекциясининг маъмурий комиссияси бевақт «сайр» қилган В. Самокатовни икки йил муддат билан ҳайдовчилик гувоҳномасидан маҳрум қилди.

БРОНЗАНИНГ «РАҚИБИ»

Иваново тўқимачилик машинасозлиги заводи билан Кемерово «Карболит» корхонасида прессловчи янги материал саноат синовидан ўтказилди. Уни пластмасса илмий-тадқиқот институти Фарғона бўлимининг бир гуруҳ олимлари ишлаб чиққан.

Чигит пўчоғи ва кукун графитни қайта ишлаш асосида олинган шу полимердан ясалган деталлар бронзадан қолишмай ҳатто ундан устун туриши синовларда маълум бўлди. Янги материал иссиққа кўпроқ чидайди, ўз-ўзини мойлаб туриш хоссаси эса ундан ҳам муҳим. Мана шу сифатлар емирувчи муҳит ва юқори ҳароратда ишлайдиган машиналарнинг деталларини ясашда қўл келади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси электроника институтининг коллективи қуёш энергиясидан фойдаланиш соҳасида қатор муҳим тадқиқотларни олиб бормоқда.

СУРАТДА: радиацион техника бўлимининг катта инженери Г. В. Худаева материалларнинг қуёш нурини қайтариш хусусиятини ўлчамоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ФАН ОЛАМИДА
БИР МИНЕРАЛ ТАҚДИРИ

◆ УЗОҚ ҚИДИРИЛГАН ХОМ АШЁ ◆ БУРҒУНИ АСРАЙДИ ◆ ИТТИФОҚИМИЗДА ИККИНЧИ ◆ КОН САЛМОҒИ КАТТА

АЖОЙИБ саноат аҳамиятига эга бўлган аттапульгит минералини ўз вақтида бутун Ер юзида жадал суръатлар билан излашга киришилган эди. Машҳур совет олимларидан А. Е. Ферсман ҳам бу минерални СССР территориясида кўп вақтлар давомида қидирган. Афсуски, унинг запасли конлари кейинги даврларга қадар топилмади. Шундай қилиб, бу минерал инсонлар назаридан кўп вақтлар давомида четда бўлди.

1950 йиллар бўсағасида бу минералнинг саноат аҳамиятига эга бўлган конини АҚШда Аттапульгес тоғлари бағридан биринчи бўлиб Америка геологлари кашф этдилар. Шу замоноқ бу тоғ томон нефть магнатларининг олтини дарё бўлиб оқди. Чунки бу кон маҳсулотини зудлик билан ўзлаштириш ва нефть-газ конларини пармалашда ундан фойдаланиш зарурати туғилган эди. Тез орада бу ерда тоғ йўллари қурилди, кончилар шаҳарчаси қад кўтарди. Сўнг бу минерал-аттапульгит (палигорскит) кони СССРда ҳам 1956 йилларда Украинада ҳам борлиги аниқланди. Бу ерда янги топилган Черкасск палигорскит кони яна ҳам тез суръатлар билан ҳар тарафлама тадқиқ қилинди. Уни ўзлаштиришда Украина геология бошқармаси, Украина Фанлар академиясининг геология ва химия институтлари ҳамжиҳатлик билан иш бошладилар. Уни қазиб олиш учун тез орада катта бир карьер хўжалиги ташкил топди. У палигорскит минералини СССР, жумладан Ўзбекистонга ҳам юбора бошлади.

Хўш, палигорскит минерали қандай кимёвий элементлардан ташкил топган? Унинг халқ хўжалиги учун бунчалик зарур бўлган хоссалари нимадан иборат? Бу минерал Ўзбекистонда ҳам топилганми?

Палигорскит асосан магний, алюминий ва кремний оксидларининг сув билан қўшилган бирикмасидан ташкил топган. Унинг узун— нинасимон толалари жуда ҳам нозик, кўз илғамас каналларга эга. Бу минерал оз миқдорда бўлса ҳам биринчи бўлиб 1860 йилда Уралда, Поповка дарёси бўйидаги Палигорский дистанциясида кашф этилган ва А. Е. Ферисман томонидан яхши ўрганилган. У ўз вақтида халқ орасида «Тоғ териси», «Тоғ қоғози», «Тоғ пробкаси» номлари билан аталар эди.

Бу минерал табиатда одатда оҳактошли, доломитли ва майда заррали гиллар билан бирга учрайди. Унинг пайдо бўлиши учун кўпинча лагуна типидаги сув ҳавзалари, сув буғланиб турадиган кўл ёки шўрҳақлар мавжуд бўлиши шарт.

Яқиндагина —1976 йили унинг 100 метрли катта қатламлари Атлантик океанининг Африкага яқин сув остини пармалаш пайтида топилди. Айрим олимларнинг тахминига кўра, палигорскит конлари вулқон сувлари таъсирида пайдо бўлган.

Палигорскит одатда оқ ёки оқ-сариқ, намроқ, ҳолатида кулранг, сарғиш ёки кўкимтир бўлади. Унинг кристаллари оддий кўз билан қараганда билинмайди. Лекин унга 20 минг ва ундан катта қилиб кўрсатадиган электрон микроскопи остида қаралса, палигорскит кристаллари нинасимон толали ва бир-бирига айқашиб ётган намат ҳолатини эслатади.

Палигорскит ва унинг гиллари халқ хўжалигининг ўттиз бешдан ортиқ тармоқларида татбиқ этилади. Булардан энг асосийси ва қимматлиси ер қатламларини пармалаш техникасидир. Маълумки, бу соҳада одатда гилмоялардан кенг кўламда фойдаланилади. Бу усулнинг асли моҳияти шундан иборатки, ерни пармаловчи бурғи катта тезликда айланиб тоғ-жинсларини тешиб ўтади ва табиийки жуда ҳам қизиб кетади. Ана шу ўта қизиш жараёнини сусайтириш мақсадида ер ковагига бурғилар билан бирга гилмоядан тайёрланган лойқа-эритма мунтазам қуйиб турилади. Бинобарин, у бурғи агрегатларининг мўътадил иш шароитини таъминлаб туради. Лекин тоғ-жинсларининг таркиби, ётиш шароити ва бошқалар ўз навбатида ортиқча сарф-харажат талаб этади. Масалан, ҳозирги кунда нефть саноати бўйича 500 метр ер каваги қазиш учун ўн тоннадан ортиқ крахмал, шунга яқин формалин, каустик содаси ишлатилиб, буларнинг умумий баҳоси 10 минг сўмдан ошиб кетади. Бунинг устига гилмоядан тайёрланган табиий ва сунъий лойқа— эритмалар ер каваги 3000 метрдан чуқурлашган сари ўз сифатини йўқотиб боради, шунингдек у чуқурликдаги юқори ҳарорат ва катта босимга бардош бера олмайди. Кези келганда шуни айтиш керакки, гилмоя лойқа-эритмалари тузли тоғ жинсларини «ёмон кўрадилар», бу қатлам билан учрашганда шу ондаёқ «чириб-ивиб» қоладилар.

Юқорида зикр этилган кундалик шароитда ишлатиладиган гилмоя-лойқа эритмалар «ноилож» бўлган ер қатламларида бирданбир ишлатиладиган минерал хом ашё бу палигорскит гилларидир. Шунинг учун ҳам бу гилларнинг геология-разведка ишларида тутган ўрни ниҳоятда катта. Шу боисдан бўлса керак, уни Ер сатҳи бўйлаб муттасил қидирадилар ва топишга ҳаракат қиладилар.

Энди биз палигорскит гилларининг Ўзбекистонда топилиши ва тарқалиши қонуниятларига келсак, бу минераллар республикамиз ер бағрида узоқ йиллар давомида геологлар нигоҳидан яшириниб ётган экан. Унинг оз миқдордаги нишонлари Ўзбекистонда 1958 йилдан буён маълум бўлиб, улар амалий аҳамиятга эга эмас эди.

Палигорскит гилларининг катта запасга эга бўлган ва кон деса арзигудек миқдори 1968 йили Ўзбекистон Фанлар академияси Ҳ. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институти ходимлари— шу сатрлар муаллифи ва М. Мирсаидов, М. Соколовлар томонидан кашф этилди. Ҳозирги кунга қадар СССРда иккинчи бўлиб топилган бу кон Фарғона водийсида, Қўқондан 35 километр жануби-ғарбда жойлашган Шўрсув кончилар шаҳарчаси атрофидадир. Бу қимматли хом ашё Қамишбоши деган жойда қуйи палеоген ер ёшига тааллуқли тоғ жинслари орасида яшириниб ётган экан. Геологларнинг синчковлиги бу коннинг очилишига олиб келди. Аниқлашларга кўра, палигорскит гилларининг бу ердаги қатлами қалинлиги 12 — 20 метр, узунлиги эса 25 километрдан ошади. Кўриниб турибдики, бу ердаги кон салмоғи жуда ҳам катта. Шунинг учун ҳам кон кашф этилган пайтда геологлар хурсандчилиги чексиз эди.

Бу гил кони аввало Ўзбекистондаги илмий лабораторияларда, сўнг Новосибирск, Боку ва Москвада ҳар тарафлама ўрганилди. Қамишбоши палигорскит гилларининг ҳар тарафлама технологик хусусиятларини ўрганишда Ўзбекистон Фанлар академияси Химия институтининг илмий ходимлари ва олимларининг роли салмоқли бўлди. Ўзбекистон Геология министрлиги «Тошкентгеология» бирлашмасига қарашли «Химгеолнеруд» экспедиция геологлари ҳам бу конни ўзлаштиришда жонбозлик билан меҳнат қилишди. Натижада биргалашиб қилинган меҳнатлар ўз самарасини берди. Қамишбоши палигорскит гиллари ўз хосса ва хусусиятлари билан узоқдан— Украинадан ташиб келтирилаётган Черкасск палигорскитларидан қолишмас экан. Ўта чуқур ва тузли ер қатламларини пармалашда Қамишбоши палигорскитларидан тўла-тўкис фойдаланиш имкониятлари мавжуд экан. Агар бу ўринда Ўзбекистондаги ер бағридан қазиб олинаётган нефть-газ конларининг кун сайин чуқурлашиб, 6 минг метрдан ҳам ошиб кетганлигини, республикамиз жанубида бу ёқилғи конлари 400—700 метр қалинликдаги ош тузи қатламлари остида ётганлигини уқтирсак, Қамишбоши палигорскит гилларидан республикамизда кенг миқёсда фойдаланиш нақадар зарур эканлиги ўз-ўзидан равшан бўлади.

Келинг, ҳар тарафлама олиб борилган ишлар оқибатига бир назар ташлайлик. Натижа биз олимлар кутгандек бўлиб чиқмади. Нега десангиз Қамишбоши гиллари йўлида ўтиб бўлмайдиган тўсиқлар пайдо бўла бошлади. Бу тўсиқлар тафсилоти қуйидагича: Қамишбоши палигорскит гилларининг технологик хусусиятлари ижобий ҳал этилган кунлардан бошлаб «Узбекнефть» бирлашмаси жонкуярлик билан конни ўзлаштиришга киришмоқчи бўлди. Лекин кон запаслари аниқланмай туриб кон қазиш ишларини бошлаш қонунан манъ этилганлиги бунга йўл қўймайди.

Кон запасларини аниқлаш учун геология-разведка ишларини бошлаш керак. Бу эса ўз навбатида умумий палигорскит гилларга бўлган миқдорни аниқлашни талаб этади. Бу ҳисобни ечиш учун талаб қилувчи муассасалар гилнинг ун ҳолатда бўлишини, яъни Қамишбошида гил майдалайдиган завод қуриладими-йўқми, деган саволни кўтардилар. Қизиғи шундаки, завод қуриш учун ўз навбатида бу гилларни ким ва қанча миқдорда олишини аниқлаш керак эди. Ана шу сингари сансалорлик ҳамон давом этмоқда. Бундан кимга зарар, кимга фойда, ҳеч ким билмайди. Маълум нарса шуки, Қамишбоши палигорскит гиллари 1968 йилдан буён ҳар тарафлама ўрганилди. Бу ишларга давлатнинг неча миллионлаб пуллари сарф бўлди, лекин гил майдалайдиган завод бўлмаганлиги учун бу ноёб гиллар ҳамон ер бағрида эски ҳолатда ётибди. Ҳолбуки, ҳисоблашларга кўра, фақатгина палигорскитни Черкасскидан республикамизга ташиб келтириш учун ўн йил давомида сарфланган транспорт ҳаракатлари ҳисобига бир эмас, иккита заводни Қамишбошида қуриш мумкин, завод эса ўзини икки йил давомида оқлаб, сўнг фақат фойдага ишлайди.

Юқорида зикр этилган материаллар асосида республика тегишли идоралари актуал масалага назар ташлаб, уни ижобий ҳал этишларидан умидвормиз.

М. ЗОКИРОВ,
геология-минералогия фанлари доктори.

Адҳам РАҲМАТ,
А. А. Фадеев мукофоти лауреати

МАРДИ – МАЙДОН
(Қиссадан парча)

Ҳайдар паривашнинг беҳиёя ёқимли овозига маҳлиё бўлиб, унинг сўзларини аранг англаб олди; қиз юзга яқин босмачи узоқ довон оша чегарадан ўтиб, Қоратош қишлоғига кириб олганини, халқнинг мол-мулкини талаб олаётганликларини, эркакларни қўрбошига йигит бўласан деб зўрлаётганликларини, хотин, бола-чақа ва оналарнинг қон-қон йиғлаётганликларини, ёш келинчаклар шарманда бўлишдан кўра ўзларини жарга ташламоқчи эканликларини гапириб берди.

Ойқиз чиндан ҳам шундай дедими, йўқми ҳарқалай Ҳайдар шуларни эшитгандек бўлди. Эшитди-ю, ўзида шу пайтгача сезмаган жасорат пайдо бўлганини ҳис қилди. Ҳеч қачон бўлмаган даражада куч-қувватга тўлаётгандек бўлди; гўё уни эртаклардагидай сеҳрлаб қўйгандек бўлди. Ҳайдар отряд жангчиларининг бир-бирларига қараб мийиғида кулишаётганини ҳам сезмасди.

Илгари заставада ошпазлик қилган, кўнгилли отрядга эса ўз ихтиёри билан ёзилган хушчақчақ Сидоров ҳазилдан ўзини тия олмади;

— Тамом, командиримиз адо бўлди!

Ҳамма кулиб юборди. Ойқиз аёлларга хос бир туйғу билан иккаласининг устидан кулишаётганини сезиб, ўринсиз ҳазил қилинган томонга бир қараб қўйди. Сидоров хижолатдан ўзини қўярга жой тополмай қолди. Кейин гулхандаги қўй осиб қўйилган ёғочни айлантиришга тушди. Унинг ҳаракатига қараб бутун бошли қўй эмас, оддий кабоб сихини айлантиряпти деб ўйлаш мумкин эди.

Тайёр бўлиб қолдими, ёки гўштни кўмирга айлантириб бизни оч қолдирмоқчимисан? — деди кекса жангчилардан бири ҳазил аралаш.

Қўй танаси ҳил-ҳил бўлиб пишган, ошпаз Сидоров эпчиллик билан уни бирпасда бўлиб ташлади. Иссиқ, буғи чиқаётган катта-катта гўшт бўлакларини кимдир пичоқ, кимдир милтиқ найзаси билан оларди. Ойқизни ҳам меҳмон қилишди. Лекин Ҳайдарнинг нарса егиси келмас, умрида биринчи марта иштаҳаси йўқолган эди.

Овқатдан кейин Ойқиз хайрлаша бошлади. Ҳайдар отни тизгинидан ушлаб қизнинг олдига етаклаб келди. Ойқиз ҳайрон бўлиб:

— Қизиқ, унча-мунчага тизгинини тутқазмайдиган асов отнинг сизга жим турганини қаранг,— деди.

— У менинг қалбимда нималар бўлаётганини сезяптида сулув қиз.

Ҳайдар одатда аёллар билан суҳбатлашганда ўзини йўқотиб, довдираб қоларди. Юраги дов бериб кўнглидаги кечинмаларини эътироф этиб юборганига ўзи ҳам ҳайрон.

Ойқиз сезилар-сезилмас ҳаракат билан этагини аста кўтарди-ю, бир сакраб эгарсиз отга миниб олди.

— Омон бўлинг, командир йигит!

У отининг бўйнидан қучоқлаганча елдириб кетди.

— Тўхтаб туринг!!! —деб қичқирди Ҳайдар.

(ОХИРИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Унинг овози қаттиқ акс-садо берди, аммо қиз эшитмади.

— Зап қиз эканми! —деди командир ёнида пайдо бўлиб қолган қизил аскар Сидоров. Лекин Ҳайдар қалбидаги муқаддас туйғуни ошкор қилгиси келмади чоғи, қуруққина жавоб қилди:

— Отланинг, ўртоқ Сидоров! Заставага маълумотнома олиб борасиз.

Босмачи тўдаларини тор-мор қилиш учун барча кучларни бирлаштириб, ҳамма воситаларни ишга солиш зарур эди. Ҳайдар маълумотнома ёзди-да, Сидоровга берди. Лекин заставадан буйруқ келишини кутиб қўл қовуштириб ўтира олмасди. Бу, ташаббусни қўлдан бериш демак. Уч ёққа — Қизилдор довони йўлидаги уч қишлоққа разведка юборди. Агар ҳужум қилинса, албатта шу қишлоқлардан ўтишга тўғри келади.

* * *

Қоратошга юборилган разведка эрталаб олиб келган хабарга қараганда кечаси қишлоқда душман айғоқчилари бўлган. Ҳайдар бу жойларни яхши билса ҳам, яна бир марта дала харитасига қаради. Застава бошлиғига ўринбосар бўлиб хизмат қилган кезлари у ерни беш панжадек билиб олган. Маълумотнома олиб кетган Сидоров қайтиб келди. У олиб келган операция плани Ҳайдар ўйлаганча бўлиб чиқди. Бундан у анча мамнун бўлди. Кўнгиллилар отряди Қизилдор довонидан ўтиб, давлат чегарасига олиб чиқувчи йўлни беркитиши ва босмачилар тўдасини тўхтатиб, тор-мор қилиб ташлаши керак. Душман билан қаерда жанг қилишни отряд командири Ҳайдар Ҳамидов белгилаши керак эди. Разведка берган маълумотга қараганда босмачилар Қоратош қишлоғига бориш ниятида эканлиги, улар бу қишлоққа келиши учун албатта «Шайтон кўприк»дан ўтиши маълум бўлди.

Худди мана шу «Шайтон кўприк»да босмачилар тўдасини йўлини тўсиб чиқиб мағлубиятга учратиш мумкин. Бу жуда қулай жой бўлиб у ерда тоғ дараси бир оз кенгроқ, отряд бемалол ёйилиб, жойлашса бўлади. Маълумотномада операцияда бошқа отрядлар ҳам қатнашиши, уларга тегишли топшириқ берилгани айтилган эди.

Ҳайдарнинг разведкачилари душман ҳаракатини кузатиб борар, отряднинг ўзи эса, сўқмоқ бошланадиган кичикроқ довон орқасига яшириниб, жойлашиб олган эди. Босмачилар отряд кузатаётганини билмас, аммо ҳар эҳтимолга қарши айёрлик ишлатмоқда эдилар. Улар кетаётган йўлнинг ўнг тарафида кичкина қишлоқ бўлиб, у ёққа разведка ва кўзни чалғитиш учун кичик группа юбориб, асосий кучлар эса Қоратош қишлоғи томон йўл олган эди.

Ҳайдар қоя қирралари панасида туриб дурбинда «шайтон кўприк»ни кузатиб турарди. У ерни ҳақиқатан «шайтон кўприк» деганларича бор. Чунки жуда пастликда, тош ва харсангларни оқизиб кетувчи шўх ва ўжар тоғ дарёси ўкириб оқар, унинг шовқини эса қулоқни қоматга келтирар, хатто ўз овозингни ҳам эшитишга имкон бўлмас эди.

«Шайтон кўприк» аслида Россия империясининг дастлабки чегарачилари томонидан қурилган эди. Унгурнинг икки чеккасига осиб қўйилган торгина тахта кўприк ҳар қадам босганда титраб, ғижирлаб турарди. «Шайтон кўприк» номи эса шунчаки одамларни қўрқитиш учун берилган эмас, бу ерда кўпгина фалокатлар рўй бергани учун ҳам шундай деб аташган. Кексаларнинг айтишларига қараганда кўпни кўрган, уста чавандозлар ҳам баъзан кўприкдан ўтаётиб, жарликка қулаб кетганлар.

Ҳайдар отряд жангчиларига довон ортида жанговар ҳолатда тайёр туришни буюриб, ўзи беш жангчи билан кўприкни кузатмоқда эди...

Дарадан ёйилиб чиққан босмачилар кичик-кичик тўдаларга бўлиниб, кўприкдан ўта бошлашди. Ҳайдар сабр-тоқат ва чидам билан босмачиларнинг кўприкдан ўтиб бўлишини кутиб турар, шундан кейингина бор куч билан қуққисдан зарба беришни ўйлаб қўйган эди. Аммо нариги қирғоқда бирдан жанг бошланиб кетди. Кўнгилли отряд жангчилари командирнинг қуққисдан отишма ва атака бошланиб кетиши мумкин, деган сўзларини эсда тутиб, шай бўлиб туришган экан, бирдан ўт очишди ва бу тарафда ҳам жанг бошланиб кетди. Пулемётлар тариллар, гранаталар портларди. Босмачилар икки томондан ўт ичида қолган эдилар. Улар ўртасида парокандалик бошланди, нима қилишларини билмай, ўзларини ҳар томонга урар, пала-партиш ўқ отишар, отларининг бошини қаёққа буришни билмай ҳанг-манг бўлиб қолган, кўплари. эгардан учиб кетарди. Кучли отишмадан ҳуркиб кетган отлар сўқмоқдан тўғри қизил аскарлар турган томонга қараб чопиб борарди. Жанг узоққа чўзилмади.

Қўрбоши бир неча йигити билан жанг майдонида ўлган ва ярадор бўлган йигитларини ташлаб отлари бошини буриб, торгина унгур орқали жуфтакни ростлаб қочиб қолди. Қизил аскарлар кўпгина ўқ-дори, милтиқ ва пулемётни ўлжа қилиб олдилар. Отряд жангчилари қочганлар кетидан қувмоқчи бўлганларида Ҳайдар уларга рухсат бермади. Чунки, ҳар бир тош, ҳар бир харсанг, ҳар бир ўнгир ва тепалик панасига беркиниб олган душман ажал уруғини сочиши мумкин. Бундай тош, харсанг, ўнгир ва сон-саноқсиз тепаликлар у ерларда ястаниб ётарди.

Кўприкнинг нариги томонида босмачиларнинг орқасидан ҳужумга кирган жангчилар кўринди. Ҳайдар тўсатдан кўприк устидан югуриб келаётган командирлик камарини таққан кишига кўзи тушиб, пешвоз чиқди.

— Бу ахир командир Баксов-ку! — деб қичқириб юборди Ҳайдар.

— Алексей! Дўстим! Сенмисан? Оббо шайтон-ей!

Улар қучоқлашиб кўришди. Ҳарбий мактабда бирга ўқиб, бирга хизмат қилаётган дўстлар учрашиб қолишган эди. Баксов қўшни заставада хизмат қиларди.

— Дўстим, қандай қилиб ўз вақтида ёрдамга улгурдинг? — қизиқсиниб сўради Ҳайдар.

Алексей Баксов ярим взводга яқин қизил аскарлари билан тунги соқчиликдан қайтиб келаётганларида «шайтон кўприк»ка зудлик билан етиб бориб, кўприкдан ўтаётган босмачи шайкасининг орқа томонидан ҳужум қилиш ҳақида буйруқ олганини айтди:

— Ана шу буйруқ бажарилди, ўртоқ серсоқол!

Ҳайдар кулиб, қоп-қора соқолини силаб қўйди.

— Нима бало, соқолни ўстириб мулла бўлмоқчимисан?

— Топган гапингни қара-я, Алексей соқол олдиришга вақт бўлмаяптими!.. Қоратошга қайтиб боришим билан олдириб ташлайман.

Ҳайдар қадрдон дўсти билан учрашиб қолганидан ниҳоятда хурсанд бўлганидан дўстининг елкасига қўлини қўйиб туриб:

— Ғалабамиз эвазига бизларда меҳмон бўлинглар. Кеча иккита тоғ эчкисини ўлжа қилган эдик. Сидоров бошлаб бешбармоқ қилиб беради.

Улар отда ёнма-ён боришар ҳозиргина тугаган жанг таассуротларини сўзлаб. Ўзаро дўстона ҳазиллашиб боришарди... Отряд босмачилар ўтолмаган Қоратош қишлоғига яқинлашди. Уларни карнай-сурнай билан кутиб олишди. Башарти «Шайтон кўприк»даги жангда ғалаба қилишмаганда бу ерда ҳозир карнай-сурнай садолари ўрнига кишиларнинг дод-фарёди эшитиларди. Босмачилар қишлоққа ўт қўйиб, кулини кўкка совурар, ҳамманинг қолган-қутган мол-мулкини талаб хонавайрон қилган бўларди.

Ҳозир эса минг йиллар оша савлат тўкиб турган тоғ чўққиларидан мўралаётган қуёш қишлоққа заррин нурларини сочмоқда эди.

* * *

Исми жисмига монанд, тоғ санами сулув Ойқиз, қаердасан, ҳозир отинг туёғи қайси сўқмоқни титратмоқда? Ўшанинг ўзи чиндан ҳам сенмидинг ёки кўзимга одам қиёфасида кўринган фариштамиди? — деб хаёлан ўйлаб борарди. Ҳайдар тагидаги арғумоқнинг юришига монанд қўшиқ эшитаётгандек бўлди. Отини чоптирса қўшиқ тезлашар, лўкиллатиб юрса қўшиқ ҳам секинлашаётгандек бўлар эди. Қўшиқ нима ҳақда айтилаётганини Ҳайдар билмайди. Зеро бу қўшиқ унинг ичичидан қайнаб чиқаётгандек туюлади. Сир-асрорини бировга айтса ишонмас, ишонган тақдирда ҳам тан олмасди. Эҳтимол тан ҳам оларди-ку лекин ҳеч ким ундан сўрамайдида чунки бу ҳақда ҳеч кимга бир оғиз сўз айтмаган эди-да, Аслида оғиз очишга арзигулик ҳеч нарса бўлмаган эди. Қиз бир кўринди-ю, ғойиб бўлди. Тоғда Ойқиз исмли қиз оз дейсизми? На ота-онасини, на уруғ-аймоғини билмаса.

Ёз ўтди. Куз келиши билан тоғлардаги яшил дарахт, ўт-ўланлар сарғайиб борарди. Кечалари қиров тушар, ўтлоқлар оқариб қоларди. Ёзи билан яйловларда бўлган халқ қалдирғоч инидек тик қоялар бағрига жойлашган тоғ овуллари ва қишлоқларга қайта бошлади. Бу ўлкада аср-асрлардан бери турар жойларни ўтиш қийин бўлган тоғ бағирларига қуришади. Қиш кезлари ҳамма ёқни қор босади-ю, тоғ қишлоқлари билан ҳеч қандай алоқа бўлмайди. Ман-ман деган довюраклар ҳам қишда йўлга чиқишга ботинмайди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ
ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЯНГИ МАГИСТРАЛ

ВАРШАВА. Польша жанубидаги саноат райони — Силезияни Гданск порти билан бирлаштирадиган марказий темир йўл магистралининг қурувчилари йўлнинг ярмиси белгиланган жойда темир йўл полотноси ётқизилганлиги тўғрисида рапорт бердилар.

Ҳозир ишлар Варшава яқинида олиб борилмоқда. Марказий магистрал поездларнинг соатига 200 километр тезлик билан юришига мўлжаллангaн.

Бу магистралнинг қурилиши — шу беш йилликдаги энг муҳим вазифалардан биридир.

«УНИО» МАШИНАСОЗЛАРИ ҲУЗУРИДА

БУХАРЕСТ. Руминиянинг Сату-Маре шаҳридаги «Унио» заводи коллективи «Тежалган металдан кўпроқ маҳсулот тайёрлаймиз» шиори остида меҳнат қилмоқда. Сату-Маре машинасозлари бу йил олти минг тонна металл, аввало прокат тежаш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилиб, йил бошидан бери тежалган хом ашёдан ҳар бири 45 от кучига эга бўлган 18 та шахта локомотиви тайёрлаб бердилар.

Социализм йилларида мамлакатнинг жуда катта машинасозлик корхонасига айланган «Унио» заводи замонавий шахта асбоб-ускуналари, электр-техника, кўтарма транспорт, химия ускуналари ва бошқа мураккаб асбоб-ускуналар ишлаб чиқармоқда.

ҒАЛЛА ЎРИБ БЎЛИНДИ

БЕЛГРАД. Югославия далаларида ғалла ўрими тугалланди. Оби ҳаво шароитлари ноқулай келишига қарамай, дастлабки маълумотларга қараганда, 5 миллион тоннадан ортиқ ҳосил йиғиштириб олинди. Республиканинг асосий ғалла кони — Воеводинанинг қишлоқ меҳнатчилари алоҳида муваффақиятга эришдилар. Улар 2 миллион 140 минг тонна дон топшириб, мамлакатнинг шу райони учун буғдой етиштиришда янги рекорд қўйдилар.

(ТАСС).

● АҚШ. Куинси шаҳри полицияси «Женерал Дайнэмикс» корпорациясининг филиали биноси олдидаги пикетларнинг қатнашчиларидан қаттиқ ўч олди. Маъмурият уларнинг иш ҳақини ошириш ҳақидаги талабларини рад этгандан сўнг шу корхона меҳнаткашлари иш ташлашган эди.

СУРАТДА: полиция ишчилардан ўч олмоқда.

ЮПИ—ТАСС фотоси. ●

ЯНГИЛИКЛАР ВОҚЕАЛАР РАҚАМЛАР

▲ «Бир йигитга етмиш икки хил ҳунар оз» деган халқ мақолининг мазмун чегараси янада кенгайиб кетди. Республикамиз ва шаҳримиз ҳунар-техника билим юртларида ўргатилаётган касбларнинг сони 240 тага етди. 1300 га яқин билим юртида 136 минг ёш ана шунча касбни эгалламоқда.

▲ Автомобилга техника хизмати кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмасининг Чилонзордаги 1-техника станцияси 1972 йилда бир кунда «Жигули» машинасидан 15 тасига хизмат кўрсатган эди. Эндиликда бу рақам 30 тадан иборат. Станция шу йилнинг ўзида 20 мингга яқин ҳар хил енгил машинага хизмат кўрсатди. Бу ерда йил бўйи 1 миллион сўмликка яқин иш бажарилади.

▲ Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли илмий-тадқиқот институтлари ва бошқа муассасаларда 9 мингдан зиёд хотин-қиз илмий иш билан шуғулланмоқда. Шулардан бири академик, тўрт аёл мухбир аъзо, 68 профессор, 78 фан доктори, 2300 фан кандидатидир.

▲ Шаҳримизда физкультура коллективларининг сони 504 та бўлди. 300 минг киши спорт ва физкультуранинг ҳар хил турлари билан шуғулланмоқда. Кейинги пайтларда янги уй-жой массивларида 26 спорт майдони ташкил этилди.

• Ҳамшаҳарларимиз шундай хизмат қилишмоқда

САНЪАТГА ИХЛОС БЎЛСА...

Оддий солдат Алишер Тошкенбоевни биз Ленин хонасида учратдик. Бу ерда жангчилар сиёсий машғулотларга тайёргарлик кўришади. Ранг-баранг плакатлардаги мамлакатимиз халқларининг 60 йил давомида босиб ўтган тараққиёт йўли, Совет Қуролли Кучларининг қудратини ифодаловчи рақамлар, суратларни кўриб, хулосалар чиқаришади. Алишер ҳозир худди шу вазифани бажармоқда. Гоҳ олдида турган тарих китобини варақлайди, гоҳ В. И. Ленин асарларини. Қарашлари, ҳаракатлари жиддий. У шу аҳволда ҳеч цирк артистига ўхшамайди. Аслида эса у Ўзбекистонда дорбозлик санъатини вужудга келтирган Эгамберди Тошкенбоевнинг набираси бўлади.

Санъаткор бўлиш учун санъаткорнинг ўғли бўлишнинг ўзи кифоя қилмайди. Энг аввало касбга ихлос, меҳр бўлиши лозим. Худди шу нарсалар Алишерни дорбозликни ўрганиш, оила анъанасини давом эттиришга ундаган эди. Бироқ армия хизматига қадар цирк саҳнасига чиқиб томоша кўрсатишга улгурмаганди. Бу нарсани у аъло хизмати учун қисм қўмондонлиги томонидан она юртига бориб келиш учун отпуска берилган вақтда амалга оширди. Ўшанда унинг отаси Обиджон Тошкенбоевнинг 60 йиллиги нишонланаётган эди. Шу куни оила аъзоларининг ҳаммаси саҳнага чиқишди. Алишер ўз ака, сингилларининг кўрсатаётган қийин, томошабинларга завқ бағишлайдиган ўйинларини ҳавас билан кузатиб турди. Обиджон ака ҳам креслога ўтириб олиб, программанинг боришини кузатаётган эди. Алишер шу пайт акасининг саҳнага чиққанда киядиган костюмини кийиб, дор томонга йўналди. Обиджон ака шахт билан ўрнидан туриб уни қайтармоқчи бўлганида ўғли Олим қулоғига нималарнидир шивирлаб таскин берди.

Алишер худди акасига ўхшаб, таранг тортилган арқоннинг устида чопқиллаб, бир оёқда юриб, томошабинларни роса ҳаяжонга солди. Думбалоқ ошиб ерга тушганда қарсаклар янгради. Обиджон ака ўз севинчини ортиқ яшириб туролмади. Ўрнидан туриб Алишернинг олдига келди.

— Менга жуда бебаҳо совға тайёрлабсан, ўғлим. Армия сени тоблабди, чиниқтирибди. Мана, дурустгина дорбоз бўлиб қолибсан, — деди меҳр билан унинг елкасидан қучиб.

Ота ва боланинг қувончини ҳеч нарса билан ўлчаб бўлмасди.

Хизматнинг ўз қонуни бор. У жангчидан ҳушёр, чаққон, энг қийин дамда ҳам ўзини йўқотмасликни талаб қилади. Тўғри, бу хислатларга эга бўлиш учун жуда кўп нарсани ўрганиш, сабот билан машқ қилиш керак. Алишер бир йилдан кейин қисмдаги жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари сафидан жой олди. У ўзининг бу муваффақиятида командири — сержант В. Захаровнинг ҳам катта ҳиссаси бор деб тушунади. Рости ҳам шундай. Алишер қуролларни ўрганишда қийналди. Ана шунда сержант у билан қўшимча машғулотлар ўтказди. Улар самарали бўлди. Навбатдаги машқ пайтида Алишер барча нишонларни бехато мўлжалга олиб, аълочилар сафига қўшилди.

Шундай, армия хизмати йигитларни ҳар томонлама тобламоқда. Бунга оддий солдат Канат Тинибеков мисолида яна бир бор ишонч ҳосил қилиш мумкин. У Қирғизистонда хизмат кўрсатган артист Токтосун Тинибековнинг ўғли.

Ҳар куни жанговар машқлар тугагандан кейин улар қисм клубига йиғилишади. Шу ерда янги-янги номерларни машқ қилишади. Кейин эса уларни ўз сафдошлари, командирлари олдида намойиш қилиб, қандай баҳолашларини кутишади. Ҳамиша улар қарсак чалиб кутиб олишаётганини кўриб жилмайиб қўйишади.

Алишер навбатдаги машғулотга тайёргарлик кўриб бўлганидан кейин унинг олдига бориб, келажак режалари ҳақида суҳбатлашдик.

— Таранг тортилган арқоннинг мана бу учи, — деди у қоғозга тўғри чизиқ чизиб, — аста-секин кўтарилиб боради. Мен ҳам елкамда тўрт акробатни кўтариб олган ҳолда ана шу арқон бўйлаб кўтарилиб бораман. Буни отамдан ўрганганман. У уч акробатни кўтариб ҳаракатланади. Мен эса программани бироз мукаммаллаштирмоқчиман. Умуман отамнинг касбини давом эттирмоқчиман.

Шундай, ҳарбий хизмат йигитларни ҳар томонлама тобламоқда, чиниқтирмоқда.

Т. ЗОКИРОВ.

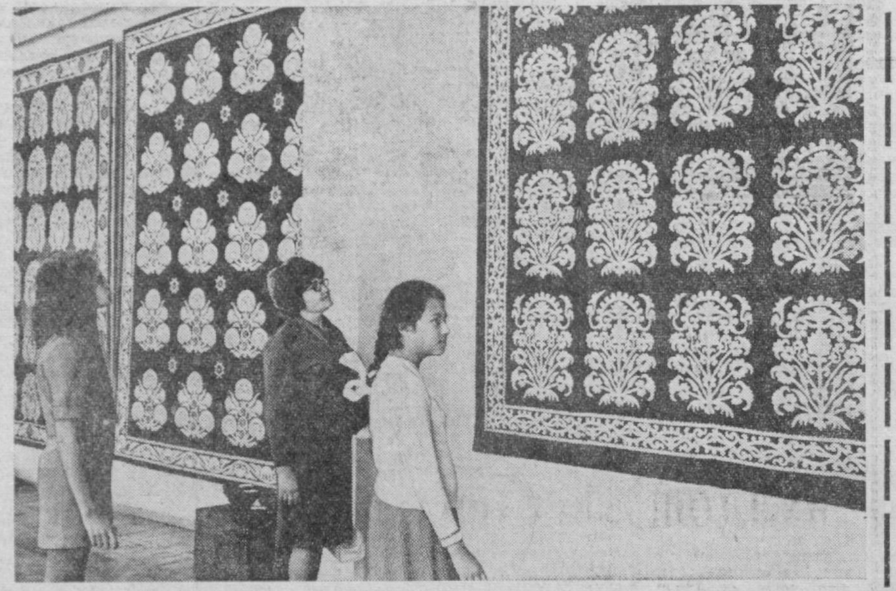

Ўзбекистон амалий санъати музейида сўзана, гилам ва шу каби бошқа турли хил буюмларни кўриш мумкин.

СУРАТДА: музейнинг кўргазма залларидан бирини кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотоси.

• Яхши дам—меҳнатга ҳамдам

МАРОҚЛИ ВА МАЗМУНЛИ

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг дарвозаси олдига кўплаб ишчи ва хизматчилар тўпланишди. Бугун улар ишга эмас, тонг саҳарлаб ҳордиқ чиқаришга отланишяпти. Бошқарманинг енгил автобуслари уларни оила аъзолари билан Чимён тоғи этакларига олиб кетди.

Ҳа, ҳар ҳафтада 50—60 кишининг бир кунлик, икки кунлик дам олишини бошқарма раҳбарлари яхши йўлга қўйганлар.

Булардан ташқари шу йилнинг ўтган ойларида ишлаб чиқариш илғорларидан 150 киши санаторий, дам олиш уйлари, туристик путёвкалар билан дам олиб, шифо топиб, ҳордиқ чиқариб қайтдилар.

Дам олиб, шифо топганлардан Ж. Мирсодиқов, А. Тўхтаев, В. Алехин, Н. Паршинцова, А. Елесеева, П. Анохинлар ҳозир корхонада зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар.

Бошқарма ишчи-хизматчиларининг фарзандлари ҳақида ҳам оталарча ғамхўрлик қилинмоқда. «Старт» номли пионерлар лагерида машинасозларнинг 750 фарзанди дам олади. «Космос», «Чебурашка», «Чайка», «Ёшлик», «Куёш» каби етти отрядга бирлашган пионерлар ўзлари севган машғулотлар билан банд. Ёзги клуб, кинотеатр, турли павильонлар, спорт майдончалари, сув ҳавзаси ва ўнлаб тўгараклар улар ихтиёрида.

Пионерлар Тошкент областининг диққатга сазовор жойларига экскурсияларга чиқишмоқда, таниқли меҳнат ветеранлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан учрашув ўтказишмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

«ЯШНАЁТГАН ЧЎЛ»

Туризм ва экскурсиялар бўйича Хоразм область Совети очган янги туристик маршрут «яшнаётган чўл» деб аталади. Бу маршрут Янгиариқ райони территориясидан, забт этилган қумликлардан ўтади. Туристлар обод посёлкаларни, бепоён пахтазорлар ва боғларни Ўзбекистондаги энг йирик балиқчилик комбинатларидан бирининг сунъий кўлларини кўздан кечира оладилар.

Хоразм денгизи — Улли шўркўл маршрутнинг сўнгги маррасидир. Бу ерда сайёҳлар учун яхши жиҳозланган пляжлар муҳайё. Экзотика ишқибозлари туяларда бироз сайр қилишлари мумкин. Ҳозир кўл соҳилида Хоразм меҳнаткашлари учун дам олиш зонаси барпо этилмоқда.

(ЎзТАГ).

★ ҚУЛАЙЛИКЛАР АДРЕСИ:

ЯНГИЧА ХИЗМАТ УСУЛИ

Яқинда Юнусобод массивида «Иж-фургон» маркали машиналар пайдо бўлди. Бу машиналар массив бўйлаб айланиб, аҳолидан бўш шишаларни қабул қилиб ола бошлади.

«Ташгортрансэкспедиция» бирлашмаси ҳамшаҳарларимизга қулай бўлган ана шу янги усулда хизмат кўрсата бошлади. Шишаларни топширувчи ҳамшаҳарларимиз ана шу машина ҳайдовчисидан «Тошкент суви» ёки «Лимонад»ларни олишлари ҳам мумкин. Ҳозир массив аҳолисига В. Баришев ва В. Пожаров каби ҳайдовчилар хизмат кўрсатишмоқда.

• Биласизми?

ТАБИАТ ҲАЗИЛИ

▲ Бундан 15 йил муқаддам Марокашнинг шимолида рўй берган довул ғалла омборининг кулини кўкка совурган. Шамол ғаллани Ўрта денгиз устидан олиб ўтиб, Испания мамлакатига ёғдирган, уни кишилар қоплаб уйларига ташиб олишган.

▲ 1957 йилнинг ёз кунларидан бирида Ғарбий Украинадаги айрим областларнинг қуёшли осмонини баногоҳ қоронғилик қоплади. Кейин аниқланишича, Донбассдан кучли шамол учириб келган кўмир кукуни қуёш юзини беркитиб қўйган экан.

▲ 1960 йил 11 сентябрида Америка Қўшма Штатларининг Луизиана ва Техас штатларида рўй берган довул асримизнинг энг кучли, даҳшатли довулларидан ҳисобланади. Шамолнинг тезлиги 225 километрга етган шу довул ва сел натижасида 65 минг нуфузли Галвестон шаҳри деярли вайронага айланди.

▲ Франциянинг Лапло деган ерида кучли бўрон кўтарилиб, бир тўда қўйларни яшин уриб кетган. Буни қарангки, оқ жунли қўйлар омон қолиб, қора жунли қўйларнинг барини яшин уриб кетди.

▲ ҚИЗИҚ ГАПЛАР

КАПАЛАККА ҲАЙКАЛ

Австралиянинг Бунарга шаҳрида капалак қуртига ҳайкал ўрнатилган. Бир вақтлар бу мамлакатда манзарали девор ҳосил қилиш мақсадида тиканакли кактуслар экилган эди. Бироқ кўп ўтмай бу ўсимлик экин майдонларини ҳам босиб кетди. Шунда фермерлар Мексикадан ипак қуртига ўхшаган бир хил капалак қурти келтириб экинзорларга тарқатишди. Буни қарангки, зарарли кактусларни йўқотишда бу митти «заҳматкаш»лар трактор ва бошқа хил машиналардан ҳам ўткир чиқиб қолди.

М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясининг бир группа бўлажак скрипкачиларини машғулот пайтида кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

СССР Кубоги — «Известия» Кубоги учун

Эртага 6 август куни «Пахтакор» Марказий стадионида улкан енгил атлетика байрами бошланади. Бу ерда енгил атлетика бўйича «Известия» Кубоги — СССР Кубоги учун ярим финал мусобақалари старт олади.

«Известия» газетаси мусобақалари енгил атлетика бўйича мамлакатимизда ўтказиладиган энг оммавий мусобақалардан биридир. Унда юз минглаб физкультурачилар ва спортчилар қатнашадилар. Бу мусобақалар физкультура коллективларидан бошланиб кейинчалик шаҳар, область, республика миқёсида ўтказилади.

Тошкентда ўтказиладиган ярим финал мусобақаларига мамлакатимизнинг ўн шаҳридан — Москва, Олмаота, Ашхобод, Душанбе, Иркутск, Қарағанда, Львов, Фрунзе, Хабаровск ва Тошкент шаҳарларидан 360 спортчи ташриф буюрди. Шу билан бир вақтда мамлакатимизнинг яна олти шаҳрида енгил атлетика ўйинлари бошланади. Ғолиб — команда 10 сентябрь куни Кишинёвда ўтказиладиган «Известия» Кубогининг финал мусобақасига йўлланма олади. Бу йилги мусобақаларга олимпиада программасига киритилган енгил атлетиканинг барча турлари ўрин олган. Фақат марафон пойгаси ва кўпкураш бундан мустасно.

Мутахассислар ва тренерлар ярим финал ўйинларига алоҳида эътибор беришмоқда. Чунки, бу мусобақаларда бўлажак олимпиада ўйинларида иштирок этадиган Совет Иттифоқи терма командасининг асосий ўйинчилари сараланади.

Мусобақаларда яқиндагина иккинчи Бутуниттифоқ ёшлар спорт ўйинларидан қайтиб келган спортчилар ҳам қатнашадилар. Барча иштирокчилар яхши формада. Бу мусобақаларнинг қизғин кураш асосида ўтишини таъминлайди. Мусобақаларнинг кескин кураш вазиятида ўтишининг яна бир сабаби спортчиларнинг шахсий ҳисобида тўпланган энг кўп очколарига кўра ғолиб команда аниқланади. Ҳар бир спортчининг муваффақиятли қатнашуви команданинг ғалабасини таъминлайди.

Тошкентда бу хилдаги турнирлар бир неча марта ўтказилган. Бу борада бир қатор тажриба тўпланган. Ҳар қачонгидек бу йилги мусобақаларга ҳам махсус тайёргарлик кўрилди. Спорт майдонларини тайёрлаш бўйича махсус тадбир амалга оширилди. Марказий «Пахтакор» стадионининг югуриш йўлкачалари қайта жиҳозланди. Секторлар реконструкция қилинди.

Мусобақа қатнашчиларини анъана бўйича республика пойтахтининг комсомоллари ўз оталиқларига олдилар. Меҳмонлар пойтахтимизнинг ажойиб кишилари билан учрашадилар, музей ва театрларда бўлишади.

Шундай қилиб, эртага соат 18 да «Пахтакор» стадионида «Известия» Кубоги—СССР Кубогининг ярим финал мусобақалари старт олади.

▲ САНЪАТ ВА МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

ЗАВОД САҲНАСИДА ПРЕМЬЕРА

«Ташкенткабель» заводи маданият саройининг драма студияси бошқирд адиби Мустай Каримнинг «Ой тутилган тунда» пьесаси асосидаги спектакль премьерасини намойиш қилиб кўрсатди. Ҳаваскорлар бу асарни Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб саҳнага қўйдилар.

Пьесадаги асосий қаҳрамонларнинг ролларини Бошқирд қишлоғида революциягача бўлган шавқатсиз урф-одатларга қарши чиққан Оққийит ва Забаржат ролларини ишчилардан Валерий Сергеев ва студент Марина Кутулос зўр самимият ва маҳорат билан ижро этдилар. Ҳаваскор артистлар ёш қаҳрамонларнинг тақдирлари орқали ўтмишда қолоқ бўлган халқнинг синфий онги уйғониб ва ўсиб келаётганлигини кўрсатишга муваффақ бўлдилар.

ИШЧИ-ЁШЛАР КЛУБИ

Тошкент агрегат заводининг фрезерчиси Равшан Эшимбоев билан токарь Владимир Смовилкин «Юность» ишчи-ёшлар клуби ташкил этган касбкор маҳорати конкурсининг ғолиби бўлдилар. Бу клуб корхона касаба союз ва комсомол активларининг ташаббуси билан барпо этилган. Клуб ўзининг мажлисларини завод маданият саройи залларида ва бевосита цехларда ўтказади. Клуб фаолияти программасига мувофиқ ишлаб чиқариш илғорлари ҳамда новаторлари билан, меҳнат ветеранлари билан учрашув ва суҳбатлар, турли конкурслар, адабий ва музика кечалари ўтказиб турилади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5|VIII да **Антигона**, 6|VIII да **Парвона**, 7|VIII да **Ўғирланган умр.**

КИНО

5 АВГУСТДА
ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «НУКУС» — **Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак** (кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Куёв ва келин — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ВОСТОК» (кечқурун).

6 АВГУСТДА
ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «НУКУС» — **Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак** (кундуз ва кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Куёв ва келин — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак — «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ХИВА» (21.00).

Фарғона область, Киров районидаги 29-ўрта мактаб томонидан **Давлатов Илҳом** номига берилган 492656 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
6—7 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8.00 ДА
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **Олмахон ҲАЙИТОВА** (фақат 7 августда), **Шарифжон СУЛТОНОВ, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Мўътабар ЙЎЛДОШЕВА,** хушовоз лирик хонанда **Фахриддин УМАРОВ** (фақат 6 августда).

Солистлар: **Сора ШУКУРОВА, Фотима БАРАТОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА,** оригинал жанр устаси —**Собир МАҲКАМОВ** ва бошқалар.

Программани Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ** олиб боради.

Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг
Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ЛЕНИН ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ «ТАШТЕКСТИЛЬМАШ» ЗАВОДИ ҚОШИДАГИ

87-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: токарлар, фрезерчилар, слесарь-йиғувчилар, слесарь-ремонтчилар, электромонтёрлар, газ-электр пайвандчилар, операторлар, дурадгорлар.

БИЛИМ ЮРТИГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 1—3 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАР 3 МАҲАЛ БЕПУЛ ОВҚАТ, КИЙИМ-БОШ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ПРАКТИКАСИ ДАВРИДАГИ ИШ ҲАҚИНИНГ 33 ПРОЦЕНТИ ВА ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Завод қошида кечки мактаб ва техникум бор.

Уч йиллик таълим группасида ўқиган ўқувчиларга ўрганган мутахассислиги ва ўрта маълумоти тўғрисида диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳо билан тамомлаганларга олий ўқув юртларига кириб ўқиш учун йўлланма берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ УЗЛУКСИЗ ИШ СТАЖИ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидагилар қўшиб топширилади: гувоҳномалар: туғилганлиги тўғрисида, маълумоти ҳақида: мактабдан характеристика, справкалар; медицина справкаси (286-форма), турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан справка, 6 та фотосурат (3х4 см.).

АРИЗАЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳри, Текстильная кўчаси, 7-уй (7, 9, 11, 14, 21, 24-трамвайлар, 2, 6, 13, 15, 16-троллейбуслар, 2, 3, 18, 45, 50, 54, 58-автобусларнинг «Социалистик шаҳарча» бекати). Телефонлар: 53-95-23, 53-95-21, 53-95-26.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

6 АВГУСТ — ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 «Чикки исмли маймунча». Болалар учун музикали эртак. 11.00 «Ота-оналар, Сизлар учун». 11.30 «Тонгги почта» музикали программаси. 12.05 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қилишда Полтава область Хорава шаҳридаги болалар овқати консерва комбинати директори Т. П. Гавриленко ва завод ишчиси Л. М. Подать ўртоқлар иштирок этадилар. 12.35 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». РСФСРда хизмат кўрсатган рассом Д. Бисти. 13.05 «Канон» вокал ансамблининг концерти. (Латвия). 13.30 «Танишинг— кўча». Мультфильм. 13.35 «Табиат ва инсон». 14.05 «Адабий ўқиш». А. Платонов. «Бу ажойиб ва ғазабнок дунёда». РСФСР халқ артисти М. Глузский ўқийди. 14.40 «Музикали абонемент». С. Рахманиновнинг камер куйлари». 15.15 «Спортлото» тиражи. 15.25 «Здоровье» илмий-оммабоп программаси. 15.55 «Парад-алле». Бадиий фильм. 17.15 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 18.15 «Сизнинг хонадонингизда». Музикали программа. 19.00 Янгиликлар. 19.15 Мультфильмлар программаси. 19.40 «Донецк». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Шаҳарлар ва одамлар» туркумидан. 20.15 «1977 йил қўшиқлари». 20.40 «СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз». СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, СССР Давлат мукофоти лауреати, ёзувчи С. В. Сартаков сўзи. 20.55 «Саргузашт фильмлар экрани». «Ҳовлидаги одам». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Кинопанорама». 00.10 Чет эл эстрадасининг куй ва оҳанглари. 00.55 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

10.05 Кўрсатувлар программаси. 10.10 Янгиликлар. 10.20 Телевизион миниатюралар театри. 11.00 Болалар учун. «Юлдузча». 11.30 С. Бобоев «Ёрилтош». Самарқанд опера ва балет театрининг спектакли олиб кўрсатилади. 13.10 «Кинокўзгуда — ҳаёт». 13.55 «Буратинонинг саргузашти». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (рус.). 17.25 Кўрсатувлар программаси. 17.30 Самбо кураши бўйича халқаро ўртоқлик матчи. СССР—Монголия. Округ офицерлар уйининг спорт залидан олиб кўрсатилади.

18.20 «Куйловчи манзаралар». «Ўзбектелефильм» болалар учун ишлаб чиқарган телевизион фильм-концертининг премьераси. 18.45 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари». 19.15 Ўсмирлар учун. «Ҳаётда йўл излаб» (рус.). 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 Самарқанд опера ва балет театри артистларининг концерти. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Куйланг, ёш хонандалар». Ёш ижрочиларнинг телевизион конкурси. 21.50 Телевизион ҳужжатли фильм. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Чорвачилик зарбдор фронт». 22.45 «Бахтли одам». Бадиий фильм. 23.55 Кўрсатувлар программаси.

Тожикистон телевидениесининг программаси

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Кинокамера билан саёҳат. 19.15 Болалар учун концерт. 19.45 «Новости» информацион программаси. 19.55 «Ватан посбонлари» (рус.). 20.05 Телевизион ҳужжатли фильмлар. 20.40 «Ахбор» информацион программаси. 21.00 «Дугонахо». Телевизион клуб (тожик тилида). 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Гулшан» эстрада ансамблининг концерти. 23.10 Кўрсатувлар программаси. 23.15 «Вера ва Фёдор». Телефильм (рус.). 23.45 Душанба кўрсатувларининг охири.

«СредазНИИНП» институти коллективи илмий ишлар бўйича директор ўринбосари А. А. Абдуқодировга онаси
Жаҳон
СУЛТОНОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ.

Р—13349. | Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26. | ИНДЕКС 64579. | Нашр—3122.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.